

TAČKA VIII

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta od 6. 12. 2023. godine imenovana je Komisija za ocjenu master rada pod nazivom *Uticaj slikovnice na formiranje budućih čitalaca u predškolskom periodu*, kandidatkinje Marije Šofranac, Studijski program za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, u sljedećem sastavu: prof. dr Tatjana Novović, članica, prof. dr Biljana Maslovarić, članica i prof. dr Dušanka Popović, mentorka. Komisija Vijeću Filozofskog fakulteta podnosi izvještaj o ocjeni master rada.

IZVJEŠTAJ O OCJENI MASTER RADA

Master rad pod nazivom *Uticaj slikovnice na formiranje budućih čitalaca u predškolskom periodu* kandidatkinje Marije Šofranac ima 79 strana. U skladu s *Pravilima studiranja na master studijama Univerziteta Crne Gore*, rad sadrži *Apstrakt* na maternjem i engleskom jeziku, zatim *Sadržaj* i sljedeća poglavlja: *Uvod*, *Područje istraživanja*, *Pregled istraživanja o značaju čitanja djeci predškolske dobi*, *Metodologija istraživanja*, *Rezultati i diskusija rezultata istraživanja*, *Zaključak i Literatura*. U prilogu se nalaze popisi slika i tabela, kao i anketni upitnici za vaspitače i roditelje korišćeni za realizaciju ankete usmjerene na prikupljanje podataka neophodnih za navedeno istraživanje (temu).

U cjelini *Uvod* kandidatkinja je dala definicija i opis slikovnice kao prve knjige djeteta, kratak istorijat njenog razvoja i razmotrila funkcije ove knjige ističući da slikovnica treba da posjeduje estetski kvalitet i da ima edukativnu vrijednost kako bi imala podsticajnu ulogu u razvoju djeteta. Navodeći relevantne autore (Stričević, 2006, Čudina Obradović, 2008) kandidatkinja ističe da je kvalitetna slikovnica ona koja pozitivno utiče na kognitivni i socijalni razvoj djeteta, kako preko estetskih iskustava koje ono doživljava „čitanjem“, tako i kroz

emocionalna iskustva koja slikovnica pruža djetetu, te se kvalitet slikovnice bazično određuje prema tekstu i ilustracijama i njihovoj međusobnoj usklađenosti. Osim navedenog, predstavila je podjelu slikovnica na vrste prema različitim kriterijumima (oblik, struktura izlaganja, sadržaj, tehnika oblikovanja i učešće recipijenata i dr.).

U trećem poglavlju *Pregled istraživanja o značaju čitanja djeci predškolske dobi* autorka je predstavila istraživanja koja pokazuju da djeca koja su pohađala vrtić postižu bolji uspjeh u čitanju u školi (Mullis et al., 2012), a da najbolja čitalačka postignuća ostvaruju djeca koja su koristila slikovnice u predškolskoj i ranoj školskoj praksi (Logan et al., 2019). Ona ističe da kontakt sa slikovnicom omogućava djetetu da uči o svijetu oko sebe, da upoznaje knjigu kao fenomen razlikujući sliku i tekst, da stiče prve predstave o tekstu, dok je za vaspitača i roditelja dobar pokazatelj djetetove zainteresovanosti za knjigu i njenu sadržinu. Takođe, autorka ističe značaj čitanja u krugu porodice od najranijeg djetinjstva, ističući da su istraživači ove oblasti utvrdili da dijete s pet godina, kome roditelji svakodnevno čitaju samo jednu slikovnicu, kumulativno čuje 1,4 milion riječi više od svog vršnjaka kome se ne čita. Kandidatkinja je, u nastavku poglavlja, navela niz značajnih istraživanja realizovanih u svijetu i regionu, koja pokazuju značaj čitanja djeci i s djecom i mjesto slikovnice, kao prve knjige djeteta, u tom procesu. Takođe, istakla je trenutnu situaciju u kojoj se zbog promjene ritma života, u porodici sve rjeđe čita s djecom, što može direktno uticati na dalji razvoj pismenosti i njegovu dinamiku, kao i na loše rezultate na međunarodim provjerama znanja u našoj zemlji i okruženju (PISA, PIRLS i dr.).

U četvrtom poglavlju *Metodologija istraživanja* precizirani su predmet i cilj istraživanja, hipoteze i istraživačka pitanja, predstavljen istraživački korpus, vrste i metode istraživanja, kao i načini obrade i interpretacije dobijenih podataka. Predmet istraživanja bio je uticaj slikovnice na formiranje budućih čitalaca u najranijoj dobi djeteta iz čega su izvedene glavna hipoteza i pothipoteze. Istraživanje je bilo kvantitativnog tipa, a istraživački korpus činili su vaspitači podgoričkih vrtića i roditelji predškolaca. Dobijeni podaci statistički su obrađeni u Excel programu, dok su deskriptivno-analitički metoda, metoda sinteze i komparativna metoda, korišćene za opisivanje, tumačenje, objašnjenje i povezivanje dobijenih rezultata.

U petom poglavlju *Rezultati i diskusija rezultata istraživanja* tabelarno i putem grafika predstavljeni su i analizirani dobijeni rezultati. Kada su vaspitači i okruženje vrtića u pitanju, analize se odnose na sedmičnu i dnevnu učestalost čitanja slikovnica djeci u vrtićima, načine na koje se biraju slikovnice za čitanje djeci uzrasta od 4 do 6 godina, aktivnosti na osnovu kojih vaspitači prepoznaju uticaj pretčitalačke motivacije na djecu, kao i načini na koje mališani

ispoljavaju zainteresovanost za priču koja im se čita. Kandidatkinja je posebno istakla značaj opremljenosti vrtića/radne sobe, kao i vrtićke biblioteke za razvoj pretčitalačkih vještina i budućih čitalaca. Na kraju je ispitala i analizirala percepciju vaspitačica o uticaju čitanja slikovnica predškolskoj djeci na formiranje budućih čitalaca i ljubitelja knjige.

U drugom dijelu ove cjeline analizirani su podaci dobijeni od roditelja u odnosu na to koliko se i kada čitaju slikovnice kod kuće, te sedmična i dnevna učestalost navedenog čitanja. Takođe, da li nakon čitanja slikovnice razgovaraju sa svojom djecom o pročitanoj i ilustracijama u knjizi i da li u privatnoj biblioteci posjeduju slikovnice i dječje knjige, te da li imaju informacije o slikovnici kao knjizi i o tome koliko je čitanje djeci važno. U skladu s ličnim iskustvima (u odnosu na starije dijete), pojedini roditelji su imali priliku da navedu i svoju procjenu o refleksiji čitanja slikovnica u predškolskoj dobi na kasnije interesovanje djece za iste ili slične aktivnosti. Autorka daje grafički prikaz navedenih stavki, a zatim detaljno analizira dobijene podatke i izvodi određene zaključke.

U *Zaključku* kandidatkinja ističe da radno okruženje u vrtiću pomaže razumijevanju koncepta slike i teksta, te stoga predstavlja značajan podsticaj za čitanje i razvoj pismenosti kod djece. Takođe, da se, zahvaljujući toj aktivnosti, razvija potreba za slušanjem i uživanjem u tekstu i slici slikovnice, te da svoju zainteresovanost djeca demonstriraju kroz niz aktivnosti kao što su: sama biraju slikovnicu, s interesovanjem i radošću slušaju dok im se čita i vole da drže i razgledaju slikovnicu. Na osnovu svog iskustva i opservacije dječjih aktivnosti, vaspitači smatraju da su kontinuirani susreti sa slikovnicama tokom boravka u vrtiću važni za kreiranje budućih čitalaca. Značaj slikovnice za razvoj budućih čitalaca pepoznaju u određenoj mjeri i roditelji, pa većina anketiranih roditelja svojoj djeci čita slikovnice, razgovara o njihovoj sadržini i posjeduje ih u porodičnom domu. Oni praktikuju čitanje slikovnice i priče uz igru i u prijatnoj atmosferi, stvaraju navike čitanja djetetu u određeno vrijeme (poslije ručka, uveče, prije spavanja) i nastoje da budu uzor ponašanja kako bi se dijete ugledalo na roditelja koji redovno čita. Na osnovu sprovedenog istraživanja i analize rezultata, kandidatkinja zaključuje da su glavna hipoteza i podhipoteze potvrđene, te da čitanje slikovnica djeci tokom predškolskog perioda potencijalno doprinosi formiranju budućeg čitaoca i ljubitelja knjige, te u skladu sa tim, daje i određene predloge. Ističući da svako istraživanje ima svoja ograničenja, autorka predlaže da se buduća istraživanja prošire i na ostale krajeve Crne Gore, da obuhvate i djecu mlade dobi, kao i onu koja ne pohađaju vrtić, te da se anketni upitnici baziraju na pitanjima otvorenog i/ili kombinovanog tipa.

U radu koji je predmet ove ocjene kandidatkinja Marija Šofranac dokazala je da posjeduje znanja neophodna za obavljanje profesije vaspitača, posebno na polju razvoja jezičkih vještina, kao i specijalistička znanja iz metodike početnog opismenjavanja. Takođe, umješnim definisanjem predmeta i cilja istraživanja, iz čega proizilazi izbor istraživačkog korpusa, metoda i tehnika istraživanja u procesu prikupljanja podataka, kao i njihove obrade i diskusije, te izvođenjem zaključaka, pokazala je da vlada metodologijom naučnog istraživanja na nivou potrebnom za izradu master rada.

Master rad *Uticaj slikovnice na formiranje budućih čitalaca u predškolskom periodu* kandidatkinje Marije Šofranac značajan je doprinos razumijevanju značaja slikovnice za pripremu i stvaranje budućih čitalaca i ljubitelja lijepe riječi u predškolskom periodu.

Imajući u vidu sve prethodno navedeno, komisija predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da Izvještaj prihvati i odobri javnu odbranu master rada kandidatkinje Marije Šofranac.

Nikšić, 22. novembar 2024.

KOMISIJA

Prof. dr Tatjana Novović, članica

Tatjana Novovic

Prof. dr Biljana Maslovarić, članica

Biljana Maslovarić

Prof. dr Dušanka Popović, mentorka

D. Popovic

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO 3.12.2024.			
ORG. JED.	BPJ	PRIOG	VRJEDNOST
01	4448		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 8/1

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11. 12. 2024. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Uticaj slikovnicxe na formiranje budućih čitalaca u predškolskom periodu** Marije Šofranac, studentkinje akademskih master studija Studijskog programa za predškolsko vaspitanje i obrazovanje na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
VIJEĆU

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, 01-3338 od 20.12.2022.godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada, pod naslovom, **Saradnja vaspitača i asistenata u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju**, kandidatkinje **Irme Alomerović**.

U skladu sa članom 16, stav 1 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sledeći

IZVJEŠTAJ
O MASTER RADU

KRATKI PRIKAZ RADA

Master rad kandidatkinje, **Irme Alomerović**, **Saradnja vaspitača i asistenata u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju**, napisan je na 65 strana, u *Times New Roman* fontu, prored 1,5. Rad je struktuiran u dvije tematske cjeline. U okviru prve tematske cjeline *Teorijski dio* detaljno je operacionalizovan koncept: Djeca sa teškoćama i smetnjama u razvoju, Inkluzija, Vaspitač i saradnici u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju, a druga tematska cjelina *Metodološki dio rada* ima razrađen koncept: Problem i predmet istraživanja, Cilj i zadaci istraživanja, Istraživačke hipoteze, Metode, tehnike i instrumenti istraživanja, Uzorak ispitanika i Interpretacija rezultata istraživanja. Nakon objedinjavanja teorijskog i metodološkog dijela rada kandidatkinja Irma Alomerović je opsežno analizirala empirijsku evidenciju u okviru ovog poglavlja, pod nazivom, Zaključak. Kandidatkinja Irma Alomerović je svoju teorijsku elaboraciju fokusirane problematike utemeljila u brojnim relevantnim izvorima i publikacijama (ukupno 32 jedinice) i primjereno odabranim i prikazanim elektronskim izvorima. Na kraju su prilozi, odnosno instrumenti, funkcionalno operacionalizovani i primijenjeni u ovom istraživanju. Nastavnici i učenici tipičnog razvoja igraju ključnu ulogu u inkluzivnom procesu i obrazovnom uspjehu djece sa posebnim obrazovnim

potrebama. Fokus inkluzije je na identifikaciji i uklanjanju prepreka koje otežavaju realizaciju obrazovnih procesa, kao i na povećanju učešća učenika sa posebnim potrebama. Kroz inkluziju se razvija tolerancija i prihvatanje različitosti, čime se smanjuje osjećaj zapostavljenosti kod učenika sa posebnim obrazovnim potrebama (Jablan, Kovačević, 2008). Glavni cilj inkluzivnog obrazovanja je da djeca sa teškoćama budu što više uključena u vršnjačke grupe i zajednicu, te da steknu vještine potrebne za svakodnevni život (Đonović, 2020).

U teorijskom dijelu rada kandidatkinja Alomerović, navodi da saradnja vaspitača i saradnika igra ključnu ulogu u pružanju podrške djeci sa smetnjama i teškoćama u razvoju. Njihova saradnja omogućava stvaranje podržavajućeg okruženja za djecu, što omogućava njihov potpuni razvoj. Kroz zajednički rad, oni prilagodavaju obrazovne metode i pristupe, razvijaju individualne programe podrške, te promovišu inkluzivnu kulturu koja podržava različitost i prihvatanje. Ova saradnja stvara temelj za stvaranje inkluzivnog obrazovnog okruženja koje podržava razvoj djece sa specifičnim potrebama, istovremeno promovišući razumijevanje i podršku među svim članovima obrazovne zajednice. Kvalitet partnerskog odnosa roditelja sa stručnim saradnicima i vaspitačima zavisi od intenziteta napredovanja djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju (Dimić, 2005).

U dijelu rada, pod nazivom *Metodološki dio rada*, kandidatkinja Irma Alomerović razvija metodološki koncept rada kroz cjelishodno projektovani cilj i zadatke, a potom i logično, detaljno operacionalizovane hipoteze. Predmet ovog istraživanja je značaj saradnje vaspitača i asistenta u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju. Cilj istraživanja je utvrditi značaj saradnje vaspitača i asistenta u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju. Kandidatkinja Alomerović je na osnovu cilja i zadataka postavila glavnu hipotezu koja glasi: Pretpostavlja se da vaspitači imaju pozitivan stav prema saradnji vaspitača i asistenta u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju. Analizom podataka dobijenih istraživanjem, kandidatkinja Alomerović, utvrdila je sljedeće:

Unaprijeđenje individualizovanog pristupa: Pozitivna saradnja između vaspitača i asistenta omogućava bolje razumijevanje individualnih potreba svakog djeteta. Kroz ovu blisku interakciju, moguće je prilagoditi obrazovni pristup za svako dijete, osiguravajući da se odgovori na njihove specifične zahtjeve i stvore uslovi koji podržavaju njihov uspjeh.

Osiguravanje podrške u inkluzivnom okruženju: Asistenti igraju ključnu ulogu u pružanju dodatne podrške vaspitačima, posebno u inkluzivnim vrtićima gdje se radi sa raznolikom grupom djece. Njihova pomoć omogućava vaspitačima da se fokusiraju na pružanje podrške svakom djetetu, dok asistenti pružaju individualizovanu podršku i pomažu u olakšavanju svakodnevnih aktivnosti.

Razvoj podržavajuće radne atmosfere: Pozitivna saradnja vaspitača i asistenta ne samo da pruža podršku djeci, već takođe stvara podržavajuću radnu atmosferu u kojoj se cijene različite uloge i doprinosi svakog člana tima. Ovo stvara osnovu za kontinuiranu podršku i razvoj inkluzivnog obrazovnog okruženja koje promoviše razumijevanje i prihvatanje različitosti.

Poboljšanje resursa i kapaciteta: Kroz ovu saradnju, vaspitači i asistenti zajedno doprinose unaprijeđenju resursa i kapaciteta vrtića za podršku djeci sa smetnjama i teškoćama u razvoju. Njihova zajednička predanost omogućava bolje iskorišćavanje resursa, kao i razvoj inovativnih pristupa koji podržavaju raznolikost i promovišu inkluzivno obrazovanje.

Kroz ovu pozitivnu saradnju, vaspitači i asistenti zajedno stvaraju podržavajući okvir koji podržava sve aspekte razvoja djece sa smetnjama i teškoćama. Njihova posvećenost i zajednički napor stvaraju temelje za inkluzivno obrazovanje koje promoviše ravnopravnost, poštovanje i podršku za svako dijete, stvarajući osnovu za njihov uspjeh i sreću u obrazovanju.

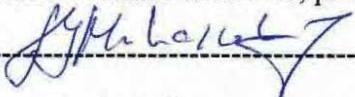
Potvrda hipoteze o važnosti saradnje između vaspitača i asistenta ističe ključnu ulogu koordinacije i timskog rada u pružanju holističke podrške djeci sa smetnjama i teškoćama u razvoju. Ova saradnja omogućava prilagođavanje nastavnih strategija, razvoj individualizovanih planova podrške i efikasnu komunikaciju unutar obrazovnog tima, stvarajući tako snažnu osnovu za podržavajuće obrazovno okruženje.

ZAVRŠNA OCJENA RADA

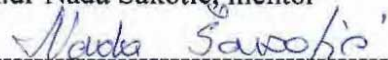
Imajući u vidu navedenu argumentaciju koja svjedoči o kvalitetu, relevantnosti, svrsishodnosti, inovativnosti master rada kandidatkinje **Irme Alomerović**, na temu koja je izuzetno aktuelna i značajna, Komisija je pozitivno ocijenila rad, te predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da usvoji Izvještaj i odobri javnu odbranu master teze, pod nazivom: **Saradnja vaspitača i asistenata u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju.**

KOMISIJA

Prof.dr Veselin Mićanović, predsjednik

Prof.dr Nada Šakotić, mentor

Prof.dr Dijana Vučković, član

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 27.11.2024.			
ORG. JED.	BPOLJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	4203		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 8/2

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11. 12. 2024. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **„Saradnja vaspitača i asistenta u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju“** Irme Alomerović, studentkinje akademskih master studija Studijskog programa za inkluzivno obrazovanje na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet - Nikšić

02. 12. 2024. godine

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

**IZVJEŠTAJ KOMISIJE ZA PREGLED I OCJENU
MASTER RADA**

Nastavno-naučno Vijeće Filozofskog fakulteta je odlukom broj 01-4761 od 29.12.2023. godine imenovalo komisiju za pregled i ocjenu master rada kandidatkinje Kristine Baošić na temu: „**Stepen uhranjenosti kod učenika I i V razreda osnovnih škola u Bijelom Polju**“

Komisija je imenovana u sljedećem sastavu:

- 1. prof. dr Milovan Ljubojević – mentor;*
- 2. prof. dr Nada Šakotić – član;*
- 3. prof. dr Veselin Mićanović – član.*

Nakon izvršenog pregleda navedenog master rada i obavljenih konsultacija Komisija Vijeću Filozofskog fakulteta podnosi sljedeći:

I Z V J E Š T A J

I. OSNOVNI PODACI O KANDIDATU

Kristina Baošić je rođena 22.10.2000. godine u Bijelom Polju. Osnovno i srednje obrazovanje stekla je, takođe, u Bijelom Polju. Pohađala je OŠ „Risto Ratković“, kao i JU Srednju elektro - ekonomsku školu. Godine 2019. upisuje Filozofski fakultet, odsjek za Obrazovanje učitelja u trajanju od pet godina, na integrisanim akademskim studijama. U propisanom roku je položila sve ispite sa visokim ocjenama. Dugo godina bavila se rukometom, dok se danas aktivno bavi fitnessom.

II. OPIS SADRŽAJA MASTER RADA

Master rad kandidatkinje Kristine Baošić pod nazivom: „**Stepen uhranjenosti kod učenika I i V razreda osnovnih škola u Bijelom Polju**“ izložen je na 70 stranica kucanog teksta u fontu Time New Roman, veličine 12 pt i proredom 1,5 lines. Rad se sastoji od 8 poglavlja, 15 potpoglavlja, jednog priloga i to:

1. UVOD

2. TEORIJSKI OKVIR RADA

2.1 Uhranjenost

2.2 Faktori koji utiču na gojaznost

2.3 Prevencija gojaznosti

2.4 Pregled dosadašnjih istraživanja

3. PROBLEM, PREDMET, CILJ I ZADACI ISTRAŽIVANJA

4. HIPOTEZE

5. METOD RADA

5.1 Tok i postupci istraživanja

5.2 Uzorak ispitanika

5.3 Uzorak varijabli

5.3.1 Opis varijabli

5.3.2 Opis mjernih instrumenata

5.4 Statistička obrada podataka

6. REZULTATI

6.1 Analiza deskriptivnih parametara stepena uhranjenosti kod učenika prvog i petog razreda osnovne škole koji žive na teritoriji opštine Bijelo Polje

6.2 Razlike u stepenu uhranjenosti kod učenika prvog i petog razreda osnovne škole koji žive na teritoriji opštine Bijelo Polje

6.2.1 Razlike u stepenu uhranjenosti kod učenika prvog i petog razreda

6.2.2 Razlike u stepenu uhranjenosti kod učenica prvog i petog razreda

6.3 Grafički prikaz stepena uhranjenosti kod učenika i učenica prvog i petog razreda

7. DISKUSIJA

8. ZAKLJUČAK

LITERATURA

BIOGRAFIJA

1.UVOD

U uvodnom dijelu rada (strane 11-12) kandidatkinja Kristina Baošić ističe koliko se gojaznost kod djece povećava tokom posljednjih godina. Aktuelan način života, prouzrokovan naučno tehnološkom revolucijom, doveo je do toga da je broj djece koja imaju povećanu tjelesnu masu u stalnoj progresiji. Urbanizacija, sjedeći način života, nedostatak fizičke aktivnosti i promjena navika u ishrani glavni su razlozi ove pandemije. Loše ponašanje u ishrani je ključni faktor za razvoj gojaznosti, dok je kod malog dijela djece gojaznost rezultat endokrinih, sindromskih ili monogenih uzroka. Gojaznost koja se javlja u djetinjstvu dovodi do većih šansi da će se zadržati i u odrasloj dobi i povećati rizik za pojavu pratećih bolesti kao što su kardiovaskularne bolesti, dijabetes i hipertenzija. Smatra se da je rast širenja prekomjerne težine i gojaznosti u cijelom svijetu prvenstveno vođen ekonomskim i tehnološkim napretkom u svim društvima u razvoju. Ovaj trend dovodi do pogoršavanja zdravlja stanovništva, stvarajući infrastrukturne izazove dok zemlje pokušavaju da ispune dodatne zahtjeve zdravstvene zaštite i značajno povećavajući izdatke za zdravstvenu zaštitu širom svijeta. Da bi se odgovorilo na ovaj izazov, biće neophodne društvene i ekonomske inovacije koje se fokusiraju na strategije za sprečavanje daljeg povećanja stope prekomjerne težine i gojaznosti.

2. TEORIJSKI OKVIR RADA

U okviru ovog poglavlja (strane 13-30) kandidatkinja govori opštim karakteristikama gojaznosti. Gojaznost se definiše kao abnormalna akumulacija $\geq 20\%$ tjelesne masti u odnosu na idealnu tjelesnu težinu pojedinca. Idealna tjelesna masa predstavlja maksimalnu zdravstvenu vrijednost za pojedinca koja se računa uglavnom na osnovu visine, starosti, građe i stepena mišićnog razvoja. Međutim, gojaznost se dijagnostikuje mjerenjem težine u odnosu na visinu pojedinca, čime se određuje ili izračunava indeks tjelesne mase (BMI). Nacionalni instituti za zdravlje su definisali 30 kg/m^2 kao granicu preko koje se pojedinac kvalifikuje kao gojazan. Nove epidemiološke studije pokazuju da morbiditet i mortalitet značajno rastu već sa povećanjem BMI preko 25, pa se s toga sugeriše da se granica gojaznosti pomjeri na niže vrijednosti i da se pravom gojaznošću definiše $\text{BMI} > 25 \text{ kg/m}^2$.

Iako se ovaj indeks najčešće koristi za procjenu stepena uhranjenosti kod djece, on ima svojih nedostataka. Stoga su razvijene i proučavane druge mjere adipoznosti koje uzimaju u obzir distribuciju tjelesne masti, kao što su obim struka (WC) i odnos struka i visine (WHtR).

Podaci Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) pokazuju da gojaznost zauzima peto mjesto u paleti vodećih uzroka smrti na globalnom nivou, te se ona može definisati kao hroničan poremećaj metabolizma koji je udružen sa kardiovaskularnim oboljenjima (CVD) kao i sa povećanom stopom morbiditeta i mortaliteta.

U drugoj tematskoj cjelini kandidatkinja Krisina Baošić govori o faktorima koji utiču na gojaznost. Uzimajući u obzir brz porast prevalencije ranog početka gojaznosti kod djece predškolskog uzrasta i njene veze sa kasnijim djetinjstvom i gojaznošću odraslih, posebnu pažnju treba posvetiti identifikovanju faktora rizika od gojaznosti u ranom životu u cilju razvoja strategija za rano predviđanje i prevenciju od gojaznosti. Najčešći uzrok gojaznosti kod djece je pozitivan energetska bilans zbog kalorijskog unosa koji je veći od potrošnje kalorija u kombinaciji sa genetskom tendencijom povećanja tjelesne težine. Glavni faktori koji utiču na regulaciju tjelesne težine i razvoj gojaznosti kod djece su rezultat velikog broja bioloških, bihevioralnih, društvenih, ekoloških i ekonomskih faktora i složenih interakcija među njima koje promovišu pozitivan energetska balans.

Nekoliko studija ističe nedavne dokaze u vezi sa ulogom genetike, starosti, pola, načina ishrane (tj. jedenje brze hrane i grickalice, preskakanje doručka i karakteristike ponašanja), sedentarnog načina života, manje fizičke aktivnosti i sati spavanja u vezi sa pojavom gojaznosti kod djece. Loš socio-ekonomski status predviđa razvoj gojaznosti. Roditeljski izbor hrane značajno modifikuje preferencije djece za ishranu, a stepen roditeljske adipoznosti je surogat dječjih preferencija prema masti. Dramatične i brze društvene promjene tokom posljednjih decenija značajno su doprinijele gojaznosti djece. Lični, roditeljski i porodični stres može povećati gojaznost u djetinjstvu. Rani stresovi, kao što su hronično iskustvo siromaštva u ranom životu ili nepovoljno iskustvo u djetinjstvu kao što su zlostavljanje ili porodična izloženost nasilju, povezani su sa gojaznošću i prekomjernom težinom kod odraslih.

U trećoj cjelini kandidatkinja Baošić govori o prevenciji gojaznosti. Gojaznost kod djece je najvažnije pitanje, prije svega, zbog toga što ugrožava zdravstveni status najmlađe populacije, ali i zato što predstavlja glavni faktor rizika za gojaznost kod odraslih, pa je neophodno u ranoj fazi zaustaviti ovaj gorući problem. Gojaznost se javlja veoma rano u životu; stoga djeca čine glavnu grupu ove bolesti. Zbog toga je imperativ da se prevenciji gojaznosti kod djece stavi izuzetna važnost i da se najavi njen napredak, ako je već prisutan. Štaviše, liječenje je još uvek u preliminarnoj fazi, tako da je rana prevencija bolja od liječenja u kasnijim fazama. Komponente prevencije gojaznosti uključuju upravljanje ishranom, povećanje fizičke aktivnosti,

ograničenje sedentarnog ponašanja, farmakoterapiju. Prevencija gojaznosti kod djece sa akcentom na povećanu fizičku aktivnost je od najveće važnosti. Povećana fizička aktivnost nije važna samo za gubitak težine i održavanje mršavljenja, već utiče i na druge prateće bolesti i faktore rizika kao što su visok krvni pritisak i visok nivo holesterola u krvi. Učešće roditelja ključno je za uspjeh programa prevencije gojaznosti u ranom uzrastu, pošto roditelji imaju primarnu kontrolu nad hranom i okruženjem za aktivnosti svoje djece. Zajednice, organizacije, planeri zajednice i stručnjaci za javno zdravlje treba da podstiču fizičku aktivnost unapređenjem fizičkog i izgrađenog okruženja, promišljanjem dizajna zajednice i obezbjeđivanjem pristupa mjestima za takve aktivnosti.

3. PROBLEM, PREDMET, CILJ I ZADACI ISTRAŽIVANJA

U ovom poglavlju rada kandidatkinja prikazuje problem i predmet istraživanja. Zatim, definiše cilj, zadatke i hipoteze istraživanja. Takođe određuje i metode, tehnike i instrumente, uzorak istraživanja, organizaciju i tok istraživanja i statističku obradu podataka.

Istraživački cilj autorka definiše na sledeći način: "Utvrđiti stepen uhranjenosti učenika prvog i petog razreda osnovnih škola u Bijelom Polju".

4. HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA

Autorka definiše generalnu hipotezu na sljedeći način:

H_g - Pretpostavlja se da postoje statistički značajne razlike u stepenu uhranjenosti učenika prvog i petog razreda osnovnih škola u Bijelom Polju.

Na osnovu generalne hipoteze, autorka je definisala i pomoćne hipoteze i to:

H₁ - Pretpostavlja se da će nivo uhranjenosti učenica petog razreda biti viši u odnosu na nivo uhranjenosti učenica prvog razreda.

H₂ - Pretpostavlja se da će nivo uhranjenosti učenika petog razreda biti viši u odnosu na nivo uhranjenosti učenika prvog razreda.

5. METOD RADA

U okviru ovog poglavlja (strane 34-42) autorka definiše način realizacije samog istraživanja. Ovo istraživanje je transversalnog karaktera. Za prikupljanje podataka o stepenu uhranjenosti učenika, kandidatkinja je koristila mjerne instrumente (antrpometar, santimetarska traka i vaga). Mjerene su tri morfološke karakteristike: tjelesna visina, tjelesna masa i obim struka. Istraživanje je realizovano na uzorku od 100 učenika u jednoj osnovnoj školi.

Na kraju ovog poglavlja autorka nas upoznaje sa statističkim procedurama koje su korišćene za obradu podataka. Pored deskriptivne statistike, autorka je za utvrđivanje razlike u grupama koristila t-test za male i nezavisne uzorke, sa statističkom značajnošću $p \leq 0.05$. Obrada podataka i primjena statističkih postupaka u ovom istraživanju izvršena je u programskom paketu SPSS, verzija 23.0.

6. REZULTATI

Analizirajući rezultate (strane 43-56), kandidatkinja je prezentovala rezultate u vidu 6 pojedinačnih tabela, kao i 5 dijagrama. Analizirajući rezultate dobijene mjerenjem učenika, kandidatkinja je primijetila da gojaznost kao globalni problem nije zaobišla ni Bijelo Polje. Rezultati istraživanja ukazuju na to da postoji statistički značajna razlika u odnosu na uzrast, odnosno da su učenici petog razreda gojazniji od učenika prvog razreda.. Razlike u stepenu uhranjenosti u odnosu na uzrast mogu biti značajne zbog promjena u metabolizmu, rastu i razvoju koji se dešavaju tokom različitih životnih faza, odnosno djeca i adolescenti su posebno podložni promjenama u tjelesnoj težini i uhranjenosti zbog intenzivnog rasta i razvoja.

7. DISKUSIJA

Autorka se u toku diskusije poziva na istraživanja čiji rezultati su slični rezultatima do kojih je ona došla. Naravno, ozbiljnost u analizi podataka autorka potvrđuje i diskutovanjem sa rezultatima koji su suprotni u odnosu na rezultate dobijene u ovom istraživanju. Nakon analize autorka zaključuje da stepen gojaznosti raste kako u svijetu tako i kod nas, što znači da bi se njenoj prevenciji trebala posvetiti veća pažnja kako bi se smanjio taj trend rasta. Prevencija je ključ uspjeha u kontroli gojaznosti, jer će mnoga, ali ne sva, gojazna djeca na kraju postati gojazni odrasli, zaključuje autorka.

8. ZAKLJUČAK

Ovaj rad je prikazao analizu o stepenu tjelesne uhranjenosti, koja je određena uz pomoć tri varijable morfoloških karakteristika: tjelesne visine, tjelesne težine i obima struka. Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi stepen uhranjenosti učenika prvog i petog razreda osnovnih škola na teritoriji opštine Bijelo Polje. Na osnovu dobijenih rezultata, autorka zaključuje da stepen uhranjenosti bilježi porast u toku odrastanja, odnosno da se stepen tjelesne uhranjenosti s godinama povećava. Na osnovu toga, autorka dalje zaključuje, može se reći da se glavna hipoteza, H_g - Pretpostavlja se da postoje statistički značajne razlike u stepenu uhranjenosti učenika prvog i petog razreda osnovnih škola u Bijelom Polju – prihvata, kao i da se pomoćne hipoteze: H₁ - Pretpostavlja se da će nivo uhranjenosti učenika petog razreda biti viši u odnosu na nivo uhranjenosti učenika prvog razreda; H₂ - Pretpostavlja se da će nivo uhranjenosti učenika petog razreda biti viši u odnosu na nivo uhranjenosti učenika prvog razreda, takođe prihvataju. Učenici oba pola petog razreda su pokazali veće vrijednosti u varijabli BMI, kao i u varijabli WHtR na osnovu kojih se određuje stepen uhranjenosti. Rezultati ovog istraživanja dobijeni su na osnovu BMI-a, koji bez obzira na to što se najčešće koristi za procjenu gojaznosti ima i svojih nedostataka, što može uticati na više rezultate kod starije grupe učenika. Nedostaci BMI-a su što ne uzima u obzir raspoređenost masti u tijelu, gustinu kostiju, veličinu mišićnog tkiva i tjelesnu tečnost.

Podaci dobijeni ovim istraživanjem mogu poslužiti za podizanje svijesti o ovom sve većem problemu i inspirisati zajednice, porodice i obrazovne institucije da preduzmu akcije radi prevencije i liječenja gojaznosti kod djece. Značaj ovog istraživanja jeste i u tome što uzorak predstavljaju djeca mlađeg školskog uzrasta, a poznato nam je da ukoliko se gojaznost spriječi kod njih, smanjuje se šansa da će se pojaviti u odraslom dobu i izazvati razne zdravstvene probleme.

LITERATURA

Autorka je ozbiljnost i studioznost u istraživanju pokazala i brojem bibliografskih jedinica koje je koristila (80), kao i savremenošću istraživanja na koje se pozivala.

ZNAČAJ ISTRAŽIVANJA

Iako ograničena na jedan lokalitet, ova studija može poslužiti kao primjer za buduća istraživanja na istu ili sličnu temu. Takođe, budući da je ona izvedena na malom uzorku, može poslužiti i kao osnova za dalja istraživanja, na većem uzorku, kako bi se potvrdili rezultati i generalizovali na šire populacije. Rezultati

ovog istraživanja treba da upućuju na neophodnost sistematičnijeg i standardizovanijeg pristupa u cilju detekcije stanja uhranjenosti ispitanika školskog uzrasta u Bijelom Polju.

III ZAKLJUČAK I PRIJEDLOG KOMISIJE

Na osnovu pregleda i svestrane analize master rada: „**Stepen uhranjenosti kod učenika I i V razreda osnovnih škola u Bijelom Polju**“ Komisija za pregled i ocjenu master rada smatra da je isti metodološki korektno postavljen, da je u cjelini urađen prema predviđenoj i odobrenoj koncepciji, da je istraživanje originalno i da ima naučnu i teorijsku vrijednost. Kandidatkinja je u izradi master rada koristila relevantnu savremenu domaću i stranu literaturu, čime je dala značajan doprinos izučavanju i rješavanju aktuelnih pitanja značajnih za unapređenje izabrane tematike.

Na osnovu svega iznijetog, Komisija za pregled i ocjenu master rada kandidatkinje Kristine Baošić master rad ocjenjuje **POZITIVNO**.

IV PRIJEDLOG KOMISIJE

Na osnovu pregleda, ocjene i vrednovanja master rada kandidatkinje Kristine Baošić, **pod naslovom: „Stepen uhranjenosti kod učenika I i V razreda osnovnih škola u Bijelom Polju“** Komisija predlaže Naučno-nastavnom vijeću Filozofskog fakulteta u Nikšiću, da isti prihvati i time omogući kandidatkinji dalju zakonsku proceduru javne odbrane master rada.

Nikšić, 02. 12. 2024. godine

KOMISIJA ZA PREGLED I OCJENU MASTER RADA:

1. prof. dr Milovan Ljubojević – mentor:

2. prof. dr Nada Šakotić – član:

3. prof. dr Veselin Mićanović – član

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMJENO	3. 12. 2024.		
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	4444		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 8/3

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11. 12. 2024. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Stepen uhranjenosti kod učenika I i V razreda osnovnih škola u Bijelom Polju“ Kristine Baošić** studentkinje integrisanih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet - Nikšić

02. 12. 2024. godine

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

**IZVJEŠTAJ KOMISIJE ZA PREGLED I OCJENU
MASTER RADA**

Nastavno-naučno Vijeće Filozofskog fakulteta je odlukom broj 01-4381 od 11.12.2023. godine imenovalo komisiju za pregled i ocjenu master rada kandidatkinje Jovane Tomanović na temu: **“Razlike u motoričkim sposobnostima učenika osnovnih škola urbane i ruralne životne sredine u Nikšiću”**.

Komisija je imenovana u sljedećem sastavu:

- 1. prof. dr Milovan Ljubojević – mentor;*
- 2. prof. dr Nada Šakotić – član;*
- 3. prof. dr Tatjana Novović – član.*

Nakon izvršenog pregleda navedenog master rada i obavljenih konsultacija Komisija Vijeću Filozofskog fakulteta podnosi sljedeći:

IZVJEŠTAJ

I. OSNOVNI PODACI O KANDIDATU

Jovana Tomanović, rođena je 14.10. 2000. godine u Nikšiću. Osnovno obrazovanje stekla je u Osnovnoj školi „Braća Ribar“, dok je srednje obrazovanje stekla u JU Prva srednja stručna škola – smjer farmaceutski tehničar. Studije na Filozofskom fakultetu, odsjek: Obrazovanje učitelja, upisala 2019. godine u Nikšiću.

II. OPIS SADRŽAJA MASTER RADA

Master rad kandidatkinje Jovane Tomanović pod nazivom: **“Razlike u motoričkim sposobnostima učenika osnovnih škola urbane i ruralne životne sredine u Nikšiću”** izložen je na 66 stranica kucanog teksta u fontu Time New Roman, veličine 12 pt i proredom 1,5 lines. Rad se sastoji od 8 poglavlja, 20 potpoglavlja, jednog priloga i to:

1. UVOD

2. TEORIJSKE OSNOVE RADA

2.1 Definisane osnovne pojmove

2.2 Motorički razvoj

2.3 Motoričke sposobnosti

2.4 Opšte motoričke sposobnosti

2.5 Motoričke sposobnosti u predškolskom i školskom uzrastu

2.6 Principi razvoja motoričkih sposobnosti

2.7 Pregled dosadašnjih istraživanja

3. PREDMET, CILJ I ZNAČAJ ISTRAŽIVANJA

4. HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA

5. METODE RADA

5.1 Tok i postupci istraživanja

5.2 Populacija i uzorak ispitanika

5.3 Uzorak varijabli

5.3.1 Opis mjernih instrumenata

5.4 Statistička obrada podataka

6. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

6.1 Rezultati deskriptivne statističke analize

6.1.1 Analiza deskriptivnih parametara motoričkih sposobnosti dječaka iz urbane životne sredine

6.1.2 Analiza deskriptivnih parametara motoričkih sposobnosti djevojčica iz urbane životne sredine

6.1.3 Analiza deskriptivnih parametara motoričkih sposobnosti dječaka iz ruralne životne sredine

6.1.4 Analiza deskriptivnih parametara motoričkih sposobnosti djevojčica iz ruralne životne sredine

6.2 Rezultati komparativne statističke analize

6.2.1 Razlike u motoričkim sposobnostima između dječaka iz urbane i ruralne životne sredine

6.2.2 Razlike u motoričkim sposobnostima između djevojčica iz urbane i ruralne životne sredine

7. DISKUSIJA

8. ZAKLJUČAK

LITERATURA

BIOGRAFIJA

1. UVOD

U uvodnom dijelu rada (strane 9-10) kandidatkinja ističe da razvoj motoričkih sposobnosti kod djece predstavlja ključni aspekt njihovog opšteg razvoja i ima značajan uticaj na njihove fizičke, psihološke i socijalne aspekte života. Takođe, autorka ističe da fizičko vaspitanje ima dugoročne koristi za djecu. Redovna fizička aktivnost doprinosi boljem zdravlju, smanjuje rizik od gojaznosti i hroničnih bolesti, poboljšava koncentraciju i akademski uspjeh, jača samopouzdanje i socijalne vještine. Prema tome, kvalitetna nastava fizičkog vaspitanja u školama predstavlja osnovu za zdrav i aktivan način života, što je od suštinske važnosti za cjelokupan razvoj djece. Asutorka dalje govori o sve češćim istraživanjama u razlikama u motoričkim sposobnostima učenika osnovnih škola iz urbanih i ruralnih sredina zbog različitih faktora koji utiču na njihov razvoj. Ovi faktori mogu uključivati dostupnost sportske infrastrukture, nivo fizičke aktivnosti, socioekonomski status porodica, kao i kulturne i obrazovne pristupe fizičkom vaspitanju.

Autorka se odabrala opštinu Nikšić, kao jedan od većih gradova Crne Gore, a koja nudi jedinstvenu priliku za istraživanje ovih razlika zbog svoje geografske i demografske raznolikosti. Urbanizovana područja grada karakterišu se boljom infrastrukturom, većom dostupnošću sportskih objekata i organizovanih fizičkih aktivnosti, dok ruralna područja često nude prirodne resurse i drugačiji stil života koji može uticati na motorički razvoj dece, ističe na kraju ovog poglavlja autorka.

2. TEORIJSKI OKVIR RADA

U okviru ovog poglavlja (strane 11-33) autorka je sublimirala znanje i saznanja koja je stekla tokom studiranja, kao i tokom samog istraživanja, i potrudila se da na jedan veoma sistematičan način definiše osnovne pojmove koji će se koristiti u ovom elaboratu, kao i osnovne činjenice o zakonitostima koje vladaju u motoričkom prostoru. Ovdje autorka govori i osobenostima motorike uopšte, ali u odnosu na uzrast, tačnije u poredškolskom i školskom dobu. Ovo može biti interesatno kolegama sa istog studijskog programa, a koji se odluče dublje pronicati u polja nauke koja zalaze u oblast fizičke kulture i fizičkog

vaspitanja. Takođe, može koristiti i samom radu u praksi, to jest u realizaciji nastave fizičke kulture. Osim toga, autorka je prikazala i meka dosadašnja istraživanja koja su je navela da o ovoj temi promišlja i istražuje.

3. PROBLEM, PREDMET, CILJ I ZADACI ISTRAŽIVANJA

Predmet ovog istraživanja su učenici četvrtog razreda osnovnih škola, muškog i ženskog pola iz urbane i ruralne životne sredine, tj. njihove motoričke sposobnosti.

Autorka ističe da je cilj istraživanja da se utvrde razlike u motoričkim sposobnostima učenika osnovnih škola koji žive u urbanim sredinama u poređenju sa onima koji žive u ruralnim oblastima u opštini Nikšić.

4. HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA

Autorka definiše generalnu hipotezu na sljedeći način:

H_g - Postoje statistički značajne razlike u motoričkim sposobnostima učenika četvrtog razreda osnovnih škola na teritoriji opštine Nikšić u odnosu na tip naselja.

Iz generalne hipoteze izvedene su sljedeće parcijalne hipoteze:

H₁ - Postoje statistički značajne razlike u motoričkim sposobnostima učenika četvrtog razreda muškog pola u odnosu na tip naselja na teritoriji opštine Nikšić.

H₂ - Postoje statistički značajne razlike u motoričkim sposobnostima učenika četvrtog razreda ženskog pola u odnosu na tip naselja na teritoriji opštine Nikšić.

5. METOD RADA

U okviru ovog poglavlja (strane 37-41) autorka definiše način realizacije samog istraživanja. Ovo istraživanje je transversalnog karaktera. Ukupno uzorak je bio 100 učenika četvrtog razreda dvije osnovne škole na teritoriji opštine Nikšić. Testiranje motoričkih sposobnosti trajalo je četiri dana, a realizovali su ga profesori fizičkog vaspitanja koji realizuju nastavu u tim školama, kao i studenti učiteljskog studija koji su bili obučeni prije samog testiranja. Učenici su bili u standardnoj opremi za fizičko vaspitanje. Prije samog testiranja, učenicima su pročitana uputstva izvođenja testova kako bi test bio što objektivniji. Svaki učenik je testiranje započeo sa flamingo testom ravnoteže, a završio sa testom - čunasto trčanje 10x5. Na kraju ovog poglavlja autorka nas upoznaje sa statističkim procedurama koje su korišćene za obradu podataka. Razlike u motoričkim sposobnostima među učenicima osnovnih škola su utvrđene pomoću t-testa, sa statističkom značajnošću od $p \leq 0.05$. Obrada podataka i primjena statističkih postupaka

u ovom istraživanju izvršena je pomoću softvera Statistical Package for Social Sciences (SPSS, verzija 23.0).

6. REZULTATI

Analizirajući rezultate (strane 42-46), kandidatkinja je prezentovala rezultate u vidu 6 pojedinačnih tabela. Osim prikaza rezultata u tabelama, autorka je rezultate prikazala i tekstualno ističući određene pojave i stanja u određenim grupama, u zavisnosti od toga koliko je to bilo značajno za istraživanje. Na kraju analize komparativne statistike autorka ističe da na osnovu rezultata t-testa evidentno je da postoje statistički značajne razlike između dječaka iz urbanih i ruralnih sredina u 6 od ukupno 7 varijabli za procjenu motoričkih sposobnosti, na nivou značajnosti $p < 0.05$. Ove varijable uključuju: taping rukom, pretklon sa dohvatom u sjedu, skok udalj iz mjesta, dinamometrija ruke, ležanje-sjed i čunasto trčanje 10×5m. U varijablama taping rukom, pretklon sa dohvatom u sjedu, dinamometrija ruke, ležanje-sjed i čunasto trčanje zabilježene su statistički značajne razlike u korist dječaka iz ruralnih sredina. S druge strane, u varijabli skok udalj iz mjesta takode je uočena statistički značajna razlika, ali u korist dječaka iz urbanih sredina. U varijabli flamingo nije utvrđena statistički značajna razlika. Na osnovu prezentovanih rezultata može se zaključiti da su dječaci iz ruralnih sredina ostvarili bolje rezultate u većini varijabli u poređenju sa svojim vršnjacima iz urbanih sredina, dok su u jednoj varijabli izjednačeni. Kod djevojčica su statistički značajne razlike evidentne u varijabama pretklon u sjedu, ležanje-sjed i čunasto trčanje, i to u korist djevojčica iz ruralnih sredina. S druge strane, u varijablama flamingo, taping rukom, dinamometrija ruke, skok udalj iz mjesta, nisu zabilježene statistički značajne razlike između djevojčica iz urbanih i ruralnih sredina. Na osnovu svega navedenog, autorka zaključuje da su djevojčice iz ruralne sredine postigle bolje rezultate od djevojčica iz urbane životne sredine.

7. DISKUSIJA

Autorka ističe da su, iz prikupljenih podataka dobijenih testiranjem učenika različitih socio-kulturnih sredina u opštini Nikšić, vidljive razlike između učenika četvrtog razreda. Dječaci i djevojčice iz ruralnih sredina postigli su bolje rezultate od svojih vršnjaka iz urbanih životnih sredina. Ovi rezultati su u skladu sa prethodnim istraživanjima (Tinazci & Emiroglu, 2009; Cetinić, Petrić & Vidaković-Samardžija, 2011; Dragutinović, 2019; Mosurović & Pelemiš, 2019; Milošević i sar. 2022, Milošević, Sadri, F., Sadri, I., Sindić & Batez, 2022). ovdje možemo naglasiti trud autorke da pronade i prikaže veliki broj istraživanja, i rezultata koji govore u prilog njenom zaključivanju. Takode, autorka je za svaku vijablu dala svoje

objašnjenje i vidjenje razloga zbog koji su evidentirane razlike u grupama, ili, sa druge strane, nijesu evidentirane razlike. Na taj način autorka je dala svoj skromni doprinos budućim izučavanjima i promišljanjima. Takođe, pokazala je da profesori razredne nastave mogu uspješno istraživati u polju motoričkih sposobnosti i valjano donositi određene zaključke koji mogu koristiti svim sudionicima nastavnog procesa.

8. ZAKLJUČAK

Nakon sprovedenog eksperimentalnog postupka, autorka zaključuje da se potvrđuje glavna hipoteza, od koje se pošlo u istraživanje, a to je da postoje statistički značajne razlike u motoričkim sposobnostima učenika četvrtog razreda osnovnih škola na teritoriji opštine Nikšić u odnosu na tip naselja. Takođe, potvrđuje se i pomoćna H1 hipoteza, da postoje statistički značajne razlike u motoričkim sposobnostima učenika četvrtog razreda muškog pola u odnosu na tip naselja na teritoriji opštine Nikšić. Kod dječaka su razlike bile statistički značajne u šest od sedam izmjerenih oblasti. Dječaci iz ruralnih sredina postigli su bolje rezultate u tappingu rukom, pretklonu sa dohvatom u sjedu, mjerenju snage ruku i čunastom trčanju 10×5 metara. Dječaci iz urbanih sredina su bili uspješniji u skoku udalj iz mesta. Autorka ističe da ovi rezultati sugerišu da djeca iz urbanih sredina, koja imaju pristup organizovanim sportskim aktivnostima i sportskim klubovima, razvijaju bolje sposobnosti u zadacima koji zahtjevaju eksplozivnu snagu i izdržljivost, dok djeca iz ruralnih sredina pokazuju bolju koordinaciju i dinamičku snagu. Autorka ističe da se pomoćna hipoteza H2 djelimično potvrđuje jer kod djevojčica postoje statistički značajne razlike u tri od sedam varijabli.

LITERATURA

Autorka je ozbiljnost i studioznost u istraživanju pokazala i brojem bibliografskih jedinica koje je koristila (114), kao i savremenošću istraživanja na koje se pozivala.

ZNAČAJ ISTRAŽIVANJA

Ovo istraživanje je značajno za razumijevanje razlika u motoričkim sposobnostima učenika iz urbanih i ruralnih sredina, kako na teorijskom, tako i na praktičnom nivou. Rezultati dobijeni u ovom istraživanju mogu se uporediti sa ranijim rezultatima istraživanjima i koristiti kao osnov za buduća istraživanja na istu ili sličnu temu, u drugim djelovima Crne Gore, ali i van njenih granica. Dobijeni podaci su od velikog značaja za razvijanje i poboljšanje prakse u obrazovanju i razvoju djece.

III ZAKLJUČAK I PRIJEDLOG KOMISIJE

Na osnovu pregleda i svestrane analize master rada: **“Razlike u motoričkim sposobnostima učenika osnovnih škola urbane i ruralne životne sredine u Nikšiću”** Komisija za pregled i ocjenu master rada smatra da je isti metodološki korektno postavljen, da je u cjelini urađen prema predviđenoj i odobrenoj koncepciji, da je istraživanje originalno i da ima naučnu i teorijsku vrijednost. Kandidatkinja je u izradi master rada koristila relevantnu savremenu domaću i stranu literaturu, čime je dala značajan doprinos izučavanju i rješavanju aktuelnih pitanja značajnih za unapređenje izabrane tematike.

Na osnovu svega iznijetog, Komisija za pregled i ocjenu master rada kandidatkinje Jovane Tomanović master rad ocjenjuje **POZITIVNO**.

IV PRIJEDLOG KOMISIJE

Na osnovu pregleda, ocjene i vrednovanja master rada kandidatkinje Jovane Tomanović, **pod naslovom:** “Razlike u motoričkim sposobnostima učenika osnovnih škola urbane i ruralne životne sredine u Nikšiću” Komisija predlaže Naučno-nastavnom vijeću Filozofskog fakulteta u Nikšiću, da isti prihvati i time omogućći kandidatkinji dalju zakonsku proceduru javne odbrane master rada.

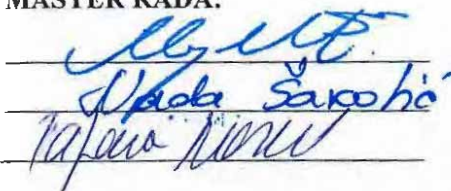
Nikšić, 02. 12. 2024. godine

KOMISIJA ZA PREGLED I OCJENU MASTER RADA:

1. prof. dr Milovan Ljubojević – mentor:

2. prof. dr Nada Šakotić – član:

3. prof. dr Tatjana Novović – član

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRILJEŽIO 3.12.2024.			
ORG. JED.	PROJ.	PRILOG	VRJEDNOST
01	4443		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 8/4

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11. 12. 2024. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Razlike u motoričkim sposobnostima učenika osnovnih škola urbane i ruralne životne sredine u Nikšiću** Jovane Tomanović, studentkinje integriranih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

Naziv master studija: Master studije psihologije

Naslov rada: „Implicitne teorije kreativnosti nastavnika prirodnih nauka osnovnih škola“

Filozofski Fakultet Nikšić

UDK I OCJENA MASTER RADA

Datum prijave master rada: 28.12.2023.

Datum sjednice Vijeća na kojoj je odobren rad: 14.03.2024.

Komisija za ocjenu/odbranu rada:

1. dr Veselinka Milović, predsjednik komisije
2. dr Bojana Miletić, član
3. Prof. dr Milica Drobac-Pavićević, član-mentor

IZVJEŠTAJ

o ocjeni završnog master rada

1. Biografski podaci kandidata

Tijana Draganić je rođena 20.10.2000. godine u Nikšiću. Završila je Gimnaziju „Stojan Cerović“. Student je druge godine Master studija Psihologije na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Piše poeziju i prozu. Član je književnog kluba „Poenta poetika“. Poezija joj je objavljivana u zbornicima „Mozaik“, „U okrilju porodice najljepše se sniva“, „Iz Nikšića s ljubavlju“. Njena priča o slobodi objavljena je među dvadeset najboljih kratkih priča u zborniku „Lična sloboda“. Dobitnica je brojnih nagrada za poeziju i prozu, među kojima su: treća nagrada na humanitarnom konkursu poezije koju organizuje NVO „Bokeški forum“, nagrada „Zlatni triptihon“ za satirične priče, najljepši „Zlatni diptih“ ljubavnih pjesama, „Prvonagrađena ljubavna pjesma“ „Zlatni triptihon“ u kategoriji Mlade nade ljubavnog pjesništva, drugonagrađena satirična priča na konkursu humora i satire u Mrkonjić gradu, prvo mjesto na konkursu za najbolji esej „Posljedice relativizacije uzroka femicida“, drugo mjesto za poeziju i drugo mjesto za kratku priču na konkursu za mlade u Crnoj Gori za najbolju poeziju i prozu koji organizuje NVO Avlija. Njena zbirka pjesama „Nevoljena“ je prvonagrađena na konkursu „Zenit“ za neafirmisane stvaraoce. Dobitnica je prve, druge i treće nagrade na

takmičenjima u besjedništvu. Njena pjesma „Ljuštura“ jedna je od izabranih za zbornik sa četvrtog konkursa za pjesničku nagradu „Milo Bošković”.

2. Obim i struktura rada

Master rad kandidatkinje Tijane Draganić, pod naslovom „Implicitne teorije kreativnosti nastavnika prirodnih nauka osnovnih škola“, napisan je na ukupno 66 stranica, A4 formata, Times New Roman fontom veličine 12, sa proredom 1,5. Strukturu rada, pored naslovne stranice, sažetaka na srpskom i engleskom jeziku, čine sljedeća poglavlja: Uvod (9), 1. Teorijski dio (11) 2. Problem istraživanja (25), 3. Ciljevi istraživanja (36), 4. Metod (30), 5. Rezultati (39), 6. Diskusija (55), 7. Zaključak (62) i 9. Prilozi (66).

3. Teorijska zasnovanost i metodološka utemeljenost istraživanja

Tokom posljednjih nekoliko decenija raste sve veća zainteresovanost za proučavanje koncepta kreativnosti. Mnoga od njih se tiču implicitnih i eksplicitnih teorija kreativnosti kako laika, tako i eksperata, kao i proučavanja kreativnosti u različitim kontekstima. Koncept kreativnosti je složen u onoj mjeri da ga nije jednostavno definisati, a time ni proučavati iz jednog ugla. Zato, kreativnost se može sagledati kako iz psihološke, tako i iz pedagoške i filozofske perspektive. Pojam kreativnosti kao takav zahtijeva širu spekulaciju, ukoliko znamo da ne postoji jedna odrednica, odnosno definicija kreativnosti. Posmatrajući razvoj koncepta kreativnosti sa istorijskog aspekta, uočava se raznolikost i mnogobrojnost definicija pomenutog koncepta. Ukoliko se upustimo u ispitivanje asocijacija koje mogu imati kako laici tako i stručnjaci na pojam kreativnosti, naići ćemo na različite asocijacije, odnosno na drugačija shvatanja pomenutog pojma. Posmatrajući shvatanje kreativnosti iz bilo kog ugla, čak i ugla obrazovanja, neizbježna je činjenica postojanja različitih tumačenja, kao i pristupa podsticaju i razvoju kreativnosti. Takva raznolikost nije jednostavna za proučavanje, a time ni za pružanje jedne usaglašene odrednice koncepta i prirode kreativnosti, uključujući prvenstveno domen obrazovanja, gdje sa jedne strane nastavnici shvataju značaj svoje uloge u razvoju kreativnosti kod učenika, dok sa druge strane postoje i oni koji ne prepoznaju svoju ulogu kao ključnu. Takođe, nastavnici nemaju jednaka značenja i implicitna shvatanja kreativnosti, odnosno postoje razlike u tome šta oni podrazumijevaju pod pomenutim konceptom, a upravo značenje

koje oni imaju u svojoj glavi određuje i njihovo djelovanje u praksi i zavisiće od takvog implicitnog shvatanja i razvoj kreativnosti kod učenika, odnosno u učionici.

Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja odnosi se i na tumačenje odgovora nastavnika prirodnih nauka u odnosu na Sternbergovu investicionu teoriju kreativnosti. Na takav način ćemo konkretizovati tumačenje dobijenih rezultata i osloniti se na teoriju. U istraživanju kreativnosti, nije dovoljno da se koncentrišemo na procjenu kreativne ličnosti i prepoznavanje iste, već je važna i procjena okruženja, odnosno jedan od ciljeva jeste i istražiti koliko je školsko okruženje kod nas pogodno i podsticajno za razvoj kreativnosti. Time ćemo doći do saznanja koliko je škola kao ključno okruženje za podsticaj kreativnosti zaista i odraz tog podsticaja. Šta je neophodno promijeniti ili učiniti da bi škola u našoj sredini postala pogodno mjesto za razvoj i podsticaj kreativnosti.

4. Metod istraživanja

Metoda

Metoda tematske analize je korištena kao način obrade podataka. Tematska analiza kao metod, zahtijeva sistematsko prolaženje kroz podatke, odnosno detaljno iščitavanje transkripata koji su dobijeni, u našem slučaju, kroz intervjuisanje nastavnika. Ova metoda koju koristimo u našem istraživanju sastoji se od nekoliko koraka. Prvi među koracima jeste kodiranje koje se može sprovesti na jedan deskriptivan način, gdje se red po red prate odgovori kako bi se identifikovale jedinice značenja. Takve jedinice predstavljaju kodove nižeg reda, dok detaljna analiza omogućava da dođemo do kodova višeg reda. Kodiranje višeg reda predstavlja povezivanje kodova nižeg reda. Drugi korak predstavlja povezivanje kodova u kategorije, odnosno slični kodovi omogućavaju njihovo grupisanje u kategorije. Završni korak ove metode predstavlja formulisanje glavnih tema koje ili izlaze iz samih podataka ili se oslanjaju na istraživačka pitanja (Willig, 2022).

Uzorak

Ispitnici u našem istraživanju su nastavnici prirodnih nauka osnovnih škola u Crnoj Gori. Istraživanje je obuhvatilo sjever, centralni dio i primorje Crne Gore. Tačnije, istraživanje je obuhvatilo uzorak na nivou države. U istraživanju učestvovalo je 16 ispitanika. Obuhvaćeno

je pet osnovnih škola, uključujući po jednu školu iz Nikšića, Podgorice, Bara, Cetinja i Bijelog Polja. Iz svake od tih pet škola ispitani su nastavnici iz sljedećih predmeta: biologija, hemija, matematika i fizika. Ispitanici su bili nastavnici sa iskustvom od najmanje deset godina radnog staža u profesiji nastavnika.

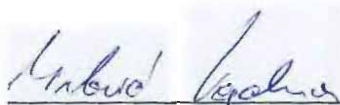
5. Rezultati istraživanja

Na osnovu dobijenih podataka, analizom istih pomoću metoda tematske analize, uspijevamo dati odgovore na postavljena istraživačka pitanja. Dolazimo do zaključka da nastavnici koncept kreativnosti shvataju u znatno boljoj mjeri nego što je očekivano u odnosu na ranija istraživanja (Maksić & Pavlović, 2019), a definišu kreativnost kao sposobnost, kao ličnost i kao kreativni produkt. Uočavamo da ne izostaje višedimenzionalnost u odgovorima nastavnika prirodnih nauka prilikom definisanja kreativnosti, kao što je bio očekivan izostanak poredeći sa ranijim istraživanjima (Maksić & Pavlović, 2019). Dolazimo do podataka kako nastavnici vide kreativnu osobu prilikom njihovog opisa iste i izdvajanja koje su to zajedničke osobine i najvažnije osobine za kreativnu osobu. Nailazimo na sljedeće termine: ekstrovert, karakter, maštovitost, radoznalost, individualnost, inteligencija, talenat, umjetnička crta, energija, autentičnost, saradnja, odgovornost, radoznalost, znanje, sposobnost, snalažljivost, svestranost, mentalna stabilnost, inovativnost. Uočavamo raznolike opise jedne kreativne osobe, primjetivši da u odgovorima nema negativnih konotacija koje bi se vezivale za kreativnost ili kreativca. Takođe, pet resursa koje izdvajaju nastavnici poklapaju se sa resursima koje izdvaja Sternberg u investicionoj teoriji (Zhang & Sternberg, 2011), isključujući stilove mišljenja. Tačnije, nastavnici vide značaj inteligencije, znanja, motivacije, ličnosti i okruženja kada je riječ o kreativnosti. Okruženje se kao resurs prepoznalo kao veoma važan faktor uticaja na razvoj i podsticanje kreativnosti, gdje nastavnici izdvajaju školu kao najvažniju ustanovu za razvoj kreativnosti, s tim što nailazimo na podijeljena mišljenja kada je riječ o pogodnosti, odnosno nepogodnosti uslova koje pruža škola. Nastavnici jesu svjesni važnosti svoje uloge, ali ističu da i dalje ne postoje pogodni uslovi za razvoj kreativnosti, uključujući prepreke koje se oslikavaju u vidu administracije, prebukiranosti odjeljenja, nastavnog plana i programa koji ne nudi slobodu, nedostatak vremena da se postignu zadati ciljevi, ističući pri tom i neadekvatnu atmosferu koja ih okružuje, a time umanjuje mogućnost podsticanja kreativnosti.

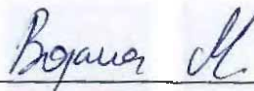
6. Zaključak i prijedlog

Na osnovu analize master rada kandidatkinje Tijane Draganić, pod nazivom: „Implicitne teorije kreativnosti nastavnika prirodnih nauka osnovnih škola“ komisija utvrđuje da rad zadovoljava sve postavljene propozicije i predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta u Nikšiću da prihvati Izvještaj komisije o ocjeni ovog master rada i da odobri njegovu odbranu.

Nikšić, 19.11. 2024. godine

dr Veselinka Milović, predsjednik komisije

Doc. dr Bojana Miletić, član

Prof. dr Milica Drobac – Pavićević, član-mentor

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 27.11.2024			
ORG. JED.	VRST	PRILOG	VRJEDNOST
01	4202		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 8/5

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11. 12. 2024. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Implicitne teorije kreativnosti nastavnika prorodnih nauka osnovnih škola** Tijane Draganić, studentkinje akademskih master studija Studijskog programa za psihologiju na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
VIJEĆU

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, 01-4409 od 11.12.2023.godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada, pod naslovom, **Saradnja asistenata u nastavi, u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju, sa nastavnicima i stručnim saradnicima u srednjim školama opštine Nikšić**, kandidatkinje **Nevene Laketić**.

U skladu sa članom 16, stav 1 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sledeći

IZVJEŠTAJ
O MASTER RADU

KRATKI PRIKAZ RADA

Master rad kandidatkinje, **Nevene Laketić**, **Saradnja asistenata u nastavi, u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju, sa nastavnicima i stručnim saradnicima u srednjim školama opštine Nikšić**, napisan je na 70 strana, u *Times New Roman* fontu, prored 1,5. Rad je struktuiran u dvije tematske cjeline. U okviru prve tematske cjeline *Teorijski dio* detaljno je operacionalizovan koncept: Pravni osnov i razvoj uloge asistenta u nastavi, Saradnja između asistenta u nastavi, nastavnika i stručnih saradnika u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju u srednjoj školi i Analiza dosadašnjih istraživanja u pogledu saradnje asistenata u nastavi, nastavnika i stručnih saradnika sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju u srednjoj školi a druga tematska cjelina *Metodološki dio rada* ima razrađen koncept: Problem i predmet istraživanja, Cilj i zadaci istraživanja, Istraživačke hipoteze, Metode, tehnike i instrumenti istraživanja, Uzorak ispitanika i Interpretacija rezultata istraživanja. Nakon objedinjavanja teorijskog i metodološkog dijela rada kandidatkinja Nevena Laketić je opsežno analizirala empirijsku evidenciju u okviru ovog poglavlja, pod nazivom, Zaključak. Kandidatkinja Laketić je svoju teorijsku elaboraciju fokusirane problematike

utemeljila u brojnim relevantnim izvorima i publikacijama (ukupno 49 jedinica) i primjereno odabranim i prikazanim elektronskim izvorima. Na kraju su prilozi, odnosno instrumenti, funkcionalno operacionalizovani i primijenjeni u ovom istraživanju.

U teorijskom dijelu rada kandidatkinja Nevena Laketić, navodi da asistenti u nastavi u Crnoj Gori igraju važnu ulogu u obrazovnom sistemu, posebno u kontekstu inkluzivnog obrazovanja. Njihova uloga je da podrže nastavnike i učenike u učionici, pomažući u različitim aspektima obrazovnog procesa, uključujući i pružanje dodatne podrške učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama. Ista je, u Crnoj Gori, definisana kroz nekoliko ključnih pravnih regulativa koje su usmjerene na promovisanje inkluzivnog obrazovanja i podržavajuću nastavnu politiku u praktičnom miljeu. Crnogorski Zakon o inkluzivnom obrazovanju obezbjeđuje pravni okvir za inkluzivno obrazovanje u kojem asistenti u nastavi igraju ključnu ulogu. U ovom kontekstu, uloga asistenta uključuje: podršku učenicima sa posebnim potrebama, pomažu u integraciji učenika sa različitim vrstama invaliditeta ili različitih posebnih obrazovnih potreba u redovne učionice; pomoć nastavnicima, asistenti pružaju podršku nastavnicima u prilagođavanju nastave, pripremi materijala i implementaciji inkluzivnih metoda podučavanja; saradnju sa školskim osobljem, sarađuju s nastavnicima, školskim specijalistima i administrativnim osobljem, kako bi kreirali ambijent podoban za optimizaciju svakog oblika podrške. Crna Gora ima Nacionalnu strategiju za inkluzivno obrazovanje, koja stavlja poseban naglasak na inkluzivnost i jednakost u obrazovanju. U okviru ove strategije, asistenti u nastavi su prepoznati kao važan dio obrazovnog sistema, sa zadatkom da olakšaju inkluziju učenika sa posebnim potrebama i podrže nastavnike u obavljanju njihovih zadataka. Ova strategija stavlja „naglasak na dva od tri elementa neophodna za uspješnu reformu u sektoru obrazovanja, a to su: Institucionalna reforma – fokus je na jačanju saradnje između obrazovnih, zdravstvenih i socijalnih institucija i službi, što bi omogućilo djeci sa smetnjama u razvoju da pristupe redovnim školama i u njima dobiju odgovarajuću podršku. Asistenciju u nastavi obavlja asistent u nastavi koji pruža tehničku pomoć tokom pohađanja nastave za djecu: sa teškim tjelesnim smetnjama, umjerenim intelektualnim smetnjama, bez ostatka vida, potpunim gubitkom sluha i iz spektra autizma, u skladu sa rješenjem o usmjeravanju. U skladu sa individualnim razvojno-obrazovnim programom (procjenom obrazovnih, razvojnih potreba i ciljeva za dijete) i

rasporedom časova, određuje se obim podrške koju asistent u nastavi pruža pod nadzorom nastavnika, stručne službe i direktora škole. Jedan asistent u nastavi može biti angažovan za više djece, odnosno učenika. Angažovanje asistenta u nastavi za više djece, odnosno učenika obavlja se u skladu sa individualnim razvojno-obrazovnim programom i rasporedom časova. Kroz crnogorske zakone i propise definisana su prava i obaveze asistenata u nastavi. To obuhvata: obrazovne i profesionalne zahtjeve koje asistenti u nastavi trebaju ispuniti kako bi bili kvalifikovani za ovu ulogu; radne uslove, shodno Zakonu o radu i propisima koji se odnose na obrazovanje, a kojima se definišu prava asistenata u vezi sa radnim uslovima, platama i drugim radnim pravima; obuku i profesionalni razvoj, jer imaju pravo na isto, kako bi bili efikasniji u svojoj ulozi. U dijelu rada, pod nazivom *Metodološki dio rada*, kandidatkinja Nevena Laketić razvija metodološki koncept rada kroz cjelishodno projektovani cilj i zadatke, a potom i logično, detaljno operacionalizovane hipoteze. Predmet ovog istraživanja je: Analiza kvaliteta saradnje asistenta u nastavi, u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju, sa nastavnicima i stručnim saradnicima u srednjim školama opštine Nikšić. Kandidatkinja Laketić je postavila glavnu hipotezu koja glasi: Pretpostavlja se da je saradnja asistenata u nastavi sa nastavnicima i stručnim saradnicima na svakodnevnom nivou. Analizom podataka dobijenih istraživanjem, kandidatkinja Nevena Laketić, utvrdila je sljedeće: Uključivanjem asistenta u nastavi u nastavne programe srednjih škola doprinosi se, u velikoj mjeri, socijalnoj integraciji učenika sa smetnjama i teškoćama u razvoju, kao i uspjehu tokom njihovog procesa obrazovanja i školovanja. Sa druge strane, podrška koju asistent pruža nastavniku je od neprocjenjivog značaja u daljoj realnoj procjeni sposobnosti i mogućnosti samog učenika i njegovih odnosno njenih vaspitno-obrazovnih potreba. Kompleksnost timskog djelovanja, u čijim su okvirima i stručni saradnici, pored nastavnog osoblja i asistenata, značajno utiče na cjelokupni kolektiv, što je u današnje vrijeme, kada postoji veliki broj učenika sa smetnjama i teškoćama u razvoju, izuzetno korisno za obezbjeđivanje adekvatnih uslova školovanja. Na osnovu sprovedenog istraživanja, potvrđena je glavna hipoteza, da se saradnja asistenata u nastavi sa nastavnicima i stručnim saradnicima obavlja na svakodnevnom nivou. Intervjuisani ispitanici sve tri ciljne grupe, u sve tri srednje škole, su istakli da je kooperativnost na

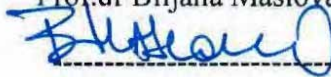
visokom nivou i da im je ista od značaja za rješavanje složenih vaspitno-obrazovnih problema.

ZAVRŠNA OCJENA RADA

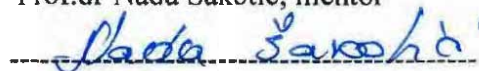
Imajući u vidu navedenu argumentaciju koja svjedoči o kvalitetu, relevantnosti, svrsishodnosti, inovativnosti master rada kandidatkinje **Nevena Laketić**, na temu koja je izuzetno aktuelna i značajna, Komisija je pozitivno ocijenila rad, te predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da usvoji Izvještaj i odobri javnu odbranu master teze, pod nazivom: **Saradnja asistenata u nastavi, u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju, sa nastavnicima i stručnim saradnicima u srednjim školama opštine Nikšić**

KOMISIJA

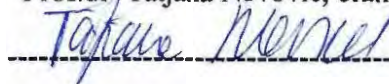
Prof.dr Biljana Maslovarić, predsjednik

Prof.dr Nada Šakotić, mentor

Prof.dr, Tatjana Novović, član

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

4. 12. 2024.

BR. RADA	PRILOG	VRJEDNOST
01 4467		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 8/6

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11. 12. 2024. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Saradnja asistenta u nastavi, u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju, sa nastavnicima i stručnim saradnicima u srednjim školama opštine Nikšić** Nevene Laketić, studentkinje akademskih master studija Studijskog programa za inkluzivno obrazovanje na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET – NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Komisija za ocjenu magistarskog rada Mile Đačić

*Uticaj reforme osnovnog obrazovanja na realizaciju nastave
u prvom razredu osnovne škole u Crnoj Gori*

I Z V J E Š T A J

Mila Đačić, student postdiplomskih studija Studijskog programa za obrazovnu politiku na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je magistarski rad na temu „*Uticaj reforme osnovnog obrazovanja na realizaciju nastave u prvom razredu osnovne škole u Crnoj Gori*”. Tema ovog rada je odobrena na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta (30.11.2022. godine), kada je odabrana i komisija za ocjenu podobnosti teme u sastavu: prof. dr Vučina Zorić, mentor, Filozofski fakultet, Nikšić, prof. dr Tatjana Novović, Filozofski fakultet, Nikšić, i prof. dr Nada Šakotić, Filozofski fakultet, Nikšić. Kandidatkinja je sa uspjehom položila ispite predviđene nastavnim planom i programom magistarskih studija za obrazovnu politiku. Nakon temeljnog pregleda rada, Komisija podnosi Vijeću sledeći izvještaj.

U prvom dijelu magistarskog rada, u okviru teorijskih razmatranja, kandidatkinja je istražila i predstavila ključne elemente poslednje reforme obrazovanja u Crnoj Gori (u periodu od 2000. do 2009. godine), s akcentom na osnovnu školu, odnosno cilj reforme osnovne škole, a posebno organizaciju nastave i položaj učenika u tom segmentu reformisanog sistema školstva. Proučena su sva srodna prethodna relevantna istraživanja i projekti o navedenoj temi u Crnoj Gori, kao i iskustva pojedinih država, poput Slovenije, Srbije, Poljske i Finske. Primjeri različitih zemalja pokazali su da isti modeli i metodi daju različite rezultate zavisno od društvenog

konteksta. Stoga, kandidatkinja je analizirala problematiku kompleksnosti sprovođenja reforme obrazovanja, odnosno onoga što uspješna reforma obrazovanja podrazumijeva (kooperacija, koordinacija, itd.). Neke od glavnih novina u reformi su analizirane poput uvođenja vaspitača/vaspitačica u nastavni proces u osnovnoj školi, promjene položaja i uloga učenika i nastavnika/nastavnica, snažnijeg procesa humanizacije i demokratizacije interpersonalnih odnosa u nastavi, podsticanja aktivnijeg, samostalnijeg i kreativnijeg angažovanja učenika, opisno ocjenjivanje, eksternu provjeru znanja, devetogodišnju škola po strukturi tri ciklusa, i tako dalje. Istražene su i karakteristike faktora koji određuju kvalitet obrazovanja u osnovnoj školi poput stručnosti, široke kulture, poštovanja standarda, dobrih uslova, željenih ishoda i slično. U svrhu potpunije slike i dubljeg razumijevanja determinanti koje utiču na kvalitet vaspitno-obrazovne usluge istaknuti su i analizirani: program rada škole, nastava i učenje, postignuća učenika, podrška učenicima, etos, resursi, kao i rukovođenje i obezbjeđivanje kvaliteta.

Kritički su preispitane i raznovrsne i nove uloge učitelja i vaspitača u organizaciji vaspitno-obrazovnog rada u prvom razredu reformisane škole, posebno kao organizatora, planera, koordinatora i motivatora u nastavi. Predstavljene su i analizirane njihove jasno razgraničene uloge i prihvatanje zajedničke odgovornosti za kvalitet obrazovanja koji predstavljaju važan dio organizacije njihovog timskog rada u školi. Posebno je istaknuta novina prelaska sa sadržajnog na ciljni i procesno razvojni pristup u planiranju, pripremanju i realizaciji programa koji podrazumijeva promjene u gotovo svakom od segmenata nastavne prakse. U pogledu organizacije nastave, istaknuto je kao od posebnog značaja za cjelokupan razvoj ličnosti učenika da se nastavni sadržaji na času povezuju sa životnim situacijama i da se učenici usmjeravaju na stvaralačko učenje. Nastavne metode takode moraju biti usmjerene da učenike postave u situaciju saznavanja, istraživanja i otkrivanja. Učenici koji znaju da analiziraju i kritikuju ideje u stanju su da povezuju znanja iz različitih oblasti i da uvide korisnost tih znanja za svakodnevni život.

U kontekstu postignuća učenika istaknuto je da su novim obrazovnim programima predviđena očekivana postignuća učenika (standardi znanja), a očekivanje je da svi ili velika većina učenika ovlada programom na standardnom nivou, te da se zahtjevi programa, počev od standardnog nivoa, prilagođavaju individualnim mogućnostima svakog pojedinog učenika u odjeljenju. Pritom, analizirano je i veće učešće i aktivnija participacija roditelja u organizaciji i evaluaciji rada škole. Preduslovi za tu saradnju su otvorena škola, informisani roditelji i

zadovoljstvo radom sa školom. Želje i očekivanja u drugačijim okolnostima su da su roditelji zadovoljni komunikacijom koju imaju sa školom, vrstom i količinom obaveza, napredovanjem i bezbjednošću djeteta u školi.

Kao značajan iskorak u reformi razmotren je osavremenjeni koncept profesionalnog razvoja nastavnika koji se realizuje kroz više mogućnosti i to one koje dolaze spolja (u obliku seminara, kurseva, konferencija i sl.) i one mogućnosti koje se nude u školi (u obliku radionica, oglednih časova, istraživanja, stručnih tekstova, analiza, saopštenja, priručnika i sl), čime stiču uslove za dobijanje viših zvanja i određene materijalne nadoknade. Profesionalni razvoj je dugotrajan proces kojim nastavnik nakon sticanja diplome nastavlja učiti, usavršavati svoje vještine i sticati znanja potrebna za razvoj karijere. Na taj način nastavnik dalje gradi svoju profesionalnost.

Kroz predstavljanje i analizu uloge i značaja kvalitetne komunikacije u nastavnom procesu akcenat je stavljen na razvijanje atmosfere povjerenja između nastavnika, vaspitača i učenika, te između samih učenika, da učenicima omoguće slobodu izražavanja, otvorenost, komunikaciju, što je naročito važno na ranom uzrastu, ne samo zbog kognitivnog razvoja učenika, već i za sticanje vještine komunikacije kako bi naučili da slušaju dok drugi govore, da ohrabruju jedni druge u produkovanju znanja i ideja, da daju drugovima podršku, i sl. Pritom, predstavljene su i istražene savremene teškoće prosvetnog poziva, s posebnim fokusom na problemima i greškama u komunikaciji s učenicima.

Kandidatkinja je razmotrila i reformisani proces uključivanja djece s posebnim potrebama u osnovne škole, ne samo uključivanjem te djece u redovne škole i inkluzivan program obrazovanja, već i ukupnu promjenu tretmana djece sa posebnim obrazovnim potrebama. S tim u vezi je analizirana i razvijenija i intenzivnija saradnja škole sa roditeljima učenika kroz raznovrsne oblike (pisanim putem preko panoa, kutka za roditelje, poruka, brošura, portfolija, individualnih bilježnica, takode i socio-edukativnih programa koji se kroz radionice realizuju u školi na teme koje su aktuelne, itd.), kao i saradnja škole s lokalnom zajednicom (koja uključuje razmjenu novih resursa, ideja, informacija, znanja kako bi se zadovoljile potrebe učenika i zajednice u cjelini, kao i međusobnu podršku i razumijevanje u teškim situacijama poput situacija pandemije, elementarnih nepogoda i slično).

U drugom dijelu rada izložen je metodološki konceptualni okvir, koji je operacionalizovan kroz postavljene zadatke i njima odgovarajuće istraživačke hipoteze.

Kandidatkinja je detaljno ispitala uticaj (prednosti i nedostake) reforme na kvalitet osnovnog obrazovanja u prvom razredu osnovne škole u Crnoj Gori. U tom cilju su detaljno sagledane ključne dimenzije navedene problematike, odnosno provjerene istraživačke hipoteze u skladu sa zadacima istraživanja: da li postoji poboljšanje sistema devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja kada je u pitanju koncepcija i struktura rada; kakvi su stavovi nastavnika i roditelja o realizaciji nastave u prvom razredu osnovne škole po reformisanom modelu nastave; kakav je nivo i kvalitet saradnje roditelja i nastavnika; kakva je osposobljenost ili stručnost nastavnika u reformisanom sistemu obrazovanja; te da li reformisani sistem obrazovanja doprinosi značajnom poboljšanju materijalno-tehničkih uslova rada u školi.

U okviru empirijskog istraživanja učestvovali su učitelji i vaspitači (66) koji imaju preko 20 godina staža kako bi mogli dati podatke koji se odnose na poređenje tradicionalne i reformisane nastave i roditelji (160) učenika koji pohađaju I razred osnovne škole iz gradova sve tri regije Crne Gore: Nikšić (10-26), Podgorica (12-28), Bijelo Polje (24-51) i Herceg Novi (20-55). Primjenjujući dominantno deskriptivnu metodu u istraživačkoj proceduri, kandidatkinja je, u okviru istraživačkih tehnika analize sadržaja i anketiranja, kao instrument koristila anketni upitnik.

Empirijsko istraživanje je pokazalo opravdanost i gotovo u potpunosti potvrdilo posebne hipoteze i samu opštu hipotezu, odnosno, da je reforma obrazovanja imala pozitivan uticaj na kvalitet osnovnog obrazovanja u prvom razredu osnovne škole u Crnoj Gori. Ukratko, istraživanjem se došlo do brojnih zaključaka, među kojima ističemo neke najznačajnije i najzanimljivije:

1. Na osnovu analize stavova učitelja /vaspitača u pogledu uticaja reforme osnovnoškolskog obrazovanja na nastavni proces u odnosu na ciljeve reforme došlo se do zaključka da je po njima došlo do velikih promjena (njih 86,9%), dok je njihova prethodna podrška uvođenju reforme bila veoma mala (13,% da i 10,8% djelimično). Poznato je da većina nastavnika obično zazire od novina, pa tako je bilo i sa reformisanim sistemom obrazovanja. Pritom, kada je reforma krenula nastavnici su prihvatili ono što reforma nosi i prepoznali pozitivne promjene. Međutim, u pogledu promjena položaja učenika njihov stav je podijeljen (po trećinu da jeste, nije ili ne znam). S druge strane, učitelji i vaspitači imaju većinski pozitivne stavove kada je u pitanju

položaj djeteta u reformisanom sistemu obrazovanja u kontekstu procjene da učenici prvog razreda rado dolaze u školu (67.4%).

2. U pogledu nivoa i kvaliteta saradnje nastavnika i roditelja u reformisanoj osnovnoj školi (u prvom razredu) ona je po njihovim stavovima na višem, odnosno zadovoljavajućem nivou. Naime, 40% roditelja vrši svakodnevnu saradnju sa učiteljima i vaspitačima u školi (50% ima povremenu saradnju), a 80% roditelja je mišljenja da im učitelj/vaspitač često pruža pomoć u radu sa djetetom. Pritom, iako je veliki broj roditelja usmeno informisan o realizaciji određenih aktivnosti u školi (60%), mali je procenat onih roditelja koji je prisustvovao radionicama (10%), njih 10% je prisustvovalo predavanjima, 10% tribinama, a 10% zabavama.
3. Pokazalo se da je mišljenje učitelja i vaspitača o nivou njihove stručne osposobljenosti i zadovoljstva rada na višem stepenu nego prije reforme obrazovnog sistema. Pritom, većina učitelja/vaspitača smatra da stručno usavršavanje u didaktičko-metodičkom pogledu mnogo doprinosi ostvarivanju kvalitetne nastave (52.1%), dok njih 45,6% smatra da stručnost nastavnika djelimično utiče na kvalitet nastave. Na nivou škole često se organizuju obuke i stručno usavršavanje koji im omogućavaju kontinuirani profesionalni razvoj i time sticanje novih znanja, iskustava, vještina kao i uslova za dobijanje jednog od viših zvanja (54,5% je odgovorilo potvrdno, 27,3% smatra da se djelimično organizuju obuke). Takode, važno je istaći da je 32% učitelja i vaspitača odgovorilo da u potpunosti koristi digitalne alate u nastavi, dok je 37% izjavilo da su uglavnom savladali upotrebu digitalne tehnologije.
4. Došlo se do zaključka da reformisani sistem obrazovanja u značajnoj mjeri doprinosi poboljšanju materijalno-tehničkih uslova rada u osnovnoj školi. Pritom, za realizaciju vaspitno-obrazovnog procesa učitelji/vaspitači smatraju da su najbitniji povoljni uslovi rada u školi (39.1%) i savremena nastava (njih 39,1%). Pored toga, kao bitan faktor navode još raznovrsna tehnička pomagala i to njih 19.6%. Međutim, svega 67.4% učitelja i vaspitača od pomenutog uzroka je u potpunosti zadovoljno opremljenošću prostora u kojem se sprovodi reformisani sistem osnovnoškolskog obrazovanja i vaspitanja.

Dobijeni podaci pokazuju značajan pozitivan uticaj reforme obrazovanja na rad u prvom razredu osnovne škole u Crnoj Gori, ali i ukazuju na određene segmente u kojima se može tragati za velikim unapređenjima.

Magistarski rad Mile Đačić je pokazao u značajnom stepenu analitičnost i promišljanje na temu značaja i uticaja poslednje reforme osnovnog obrazovanja na realizaciju nastave u prvom razredu osnovne škole u Crnoj Gori. Smatramo da magistarski rad predstavlja značajan doprinos istraživanju teme rada i ostvaruje cilj unapređivanja obrazovne politike i vaspitno-obrazovnog rada, te da se dobijeni rezultati mogu koristiti kao osnov za dalja istraživanja u ovoj složenoj oblasti.

Na osnovu iznijetog, Komisija konstatuje da magistarski rad kandidatkinje Mile Đačić, na temu: „*Uticaj reforme osnovnog obrazovanja na realizaciju nastave u prvom razredu osnovne škole u Crnoj Gori*“, ispunjava normative koji važe za magistarske teze, te stoga predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore da odobri usmenu odbranu ovog rada.

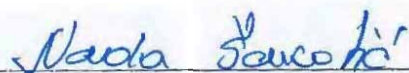
Nikšić, 4.12.2024. godine

Komisija, u sastavu:

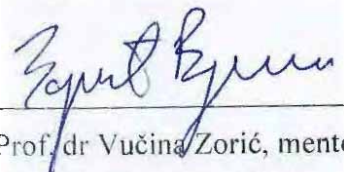
Prof. dr Tatjana Novović, članica

Filozofski fakultet Nikšić

Prof. dr Nada Šakotić, članica

Filozofski fakultet Nikšić

Prof. dr Vučina Zorić, mentor

Filozofski fakultet Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE FILOZOFSKI FAKULTET NIKŠIĆ			
PRIMLJENO:	ORG. JED.	BR. I	PRILOG
5.12.2024.	01	4492	

PREDLOG ODLUKE – Tačka 8/7

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11. 12. 2024. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu magistarskog rada **Uticaj reforme osnovnog obrazovanja na realizaciju nastave u prvom razredu osnovne škole u Crnoj Gori** Mile Dačić, studentkinje akademskih master studija Studijskog programa za obrazovnu politiku na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET NIKŠIĆ
VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Komisija za ocjenu master rada Maje Vučić
Motivacija vaspitača i roditelja za kvalitetnu saradnju

IZVJEŠTAJ

Maja Vučić je studentkinja postdiplomskih master studija na Studijskom programu za predškolsko vaspitanje i obrazovanje. Napisala je master tezu pod nazivom *Motivacija vaspitača i roditelja za kvalitetnu saradnju*. Tema rada je odobrena na sjednici Vijeća Filozofskog fakulteta 6.12.2023. godine, kada je imenovana i komisija za ocjenu master rada u sastavu: prof. dr Tatjana Novović, član, doc dr Milica Jelić, član i doc. dr Jovana Marojević, mentor. Kandidatkinja je položila sve ispite predviđene nastavnim planom Master studija predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Master rad kandidatkinje Vučić napisan je na 91 strani teksta. U radu se kandidatkinja referirala na 58 jedinica recentne literature. Strukturu master rada čine tri dijela. Prvi dio čini teorijski okvir, odnosno teorijsko utemeljenje problematike. Drugi dio rada se odnosi na metodološki okvir istraživanja, dok se treći dio odnosi na interpretaciju i diskusiju rezultata dobijenih istraživanjem.

Teorijski dio rada sastoji se od ukupno dva poglavlja i trinaest potpoglavlja, a ključni koncepti njenog rada jesu saradnja vaspitača i roditelja i motivacija za saradnju.

Istraživanje ove teme realizovano je sa ciljem da se utvrdi stepen motivacije roditelja i vaspitača kao preduslova za kvalitetnu saradnju. Dobijeni rezultati doprinose ideji o važnosti motivacije za uspješnu saradnju ova dva primarna aktera socijalizacije djece.

U uvodu se kandidatkinja ukratko osvrće na važnost saradnje vaspitača i roditelja u kojoj dijete ina izrazitu korist. Kontinuirano unapređenje ove saradnje je ključno kako bi se postigao što kvalitetniji sinergijski vaspitno-obrazovni uticaj na dijete, sa metodičkog, didaktičkog i

pedagoškog aspekta. Uspostavljanje prirodnog vaspitnog kontinuiteta i jedinstvenog djelovanja između ove dvije sredine u kojoj dijete boravi je neophodno za efikasnu multidimenzionalnu podršku djeteta.

Teorijski pristup rada razrađen je kroz dvije cjeline:

1. Saradnja roditelja i vaspitača i
2. Motivacija roditelja i vaspitača za međusobnu saradnju.

U prvom dijelu teorijske razrade teme kandidatkinja nas upoznaje sa osnovnim karakteristikama saradnje roditelja i vaspitača. U ovom dijelu akcenat se stavlja na samu otvorenu komunikaciju između roditelja i vaspitača i ne samo uvažavanje drugačijeg mišljenja. Roditelji vaspitačima mogu pružiti izuzetno važne informacije o individualnim karakteristikama i potrebama djeteta. Sa druge strane, vaspitači mogu ponuditi profesionalan uvid o razvoju djeteta. Redovne individualne konsultacije pomažu roditeljima da se informišu o napredovanju djeteta. Postoje mnogi oblici saradnje, kandidatkinja Vučić u radu ukazuje na tri najčešća oblika saradnje roditelja i vaspitača, a to su:

- Individualni oblik saradnje koji je usmjeren na lične i direktne kontakte koji omogućavaju rješavanje specifičnih potreba svakog djeteta.
- Grupni oblik saradnje podrazumijeva saradnju između roditelja i vaspitača. Ovakav oblik saradnje nudi značajne prednosti zato što omogućava razmjenu znanja i resursa. Kada se okuplja veći broj učesnika, zajednički se mogu razvijati nove strategije rada sa djecom, što značajno može poboljšati kvalitet vaspitanja i obrazovanja.
- Frontalni oblik saradnje, odnosi se na roditeljske sastanke koji se održavaju nekoliko puta u toku godine, a mogu bit tematskog ili opšteg informativnog karaktera.

U nastavku rada, kandidatkinja Vučić u potpoglavlju o značaju uključivanja roditelja u vaspitno-obrazovne aktivnosti navodi da je participacija roditelja u vrtićkim aktivnostima ključna za uspjeh djece. Ovo učešće dovodi do bolje komunikacije, razmjene iskustva a sve za dobrobit cjelokupnog razvoja djeteta. Osim toga, ističe se važnost uloge vaspitača u podsticanju saradnje sa roditeljima. Vaspitači koriste različite načine kroz koje će roditelji moći saznati kako njihovo dijete napreduje. Zadatak vaspitača jeste da stalno procjenjuju i prilagođavaju svoje pristupe u saradnji sa roditeljima. Vučićeva govori o tome da konstantna komunikacija, razumijevanje,

angažovanje roditelja i stalno prilagođavanje vaspitačevih metoda može dovesti do unapređenja kvaliteta vaspitno-obrazovnog procesa.

U drugoj teorijskoj cjelini, kandidatkinja Vučić govori o samoj motivaciji roditelja i vaspitača za kvalitetnu saradnju. Kao jedan od važnih faktora, Vučić izdvaja zajedničke ciljeve i očekivanja roditelja i vaspitača. Kada zajedno definišu svoje ciljeve za dijete, onda je stvaranje osjećaja partnerstva i zajedničke odgovornosti djelotvornije. Postavljanjem zajedničkih ciljeva, prepoznavanjem doprinosa i omogućavanjem stalne dvosmjerne komunikacije, može se stvoriti bolje vaspitno-obrazovno okruženje za svako dijete.

Kandidatkinja u svom radu dalje razrađuje veoma važan koncept kompetencija vaspitača za saradnju sa roditeljima. Znanja i vještine koje vaspitači trebaju posjedovati su ključne za stvaranje dobrog obrazovnog okruženja. Prvo, vaspitači trebaju razumjeti porodične dinamike. Ovo znanje će im pomoći da razumiju roditelje i izazove sa kojima se suočavaju. Drugo, dobre interpersonalne vještine su ključne. Kandidatkinja Vučić govori o tome da bi vaspitači trebali znati da aktivno slušaju, posjeduju empatiju i poštovanje u komunikaciji. Takođe, jedna od ključnih vještina za vaspitače jeste sposobnost adekvatnog pružanja informacija roditeljima o napredovanju njihovog djeteta. Vaspitači moraju biti upoznati sa različitim aspektima djetetovog razvoja, a pored toga moraju poznavati različite stilove roditeljstva, što će značajno uticati na samu saradnju. Većina vaspitača posmatra saradnju kao mogućnost da bolje upoznaju individualne potrebe svakog djeteta. Ipak kandidatkinja Vučić naglašava da postoje i mnogi izazovi u ostvarivanju partnerstva između vaspitača i roditelja. Neki od njih su: komunikacijske barijere, različiti pristupi vaspitanju, nedostatak vremena, neusaglašeni ciljevi, nedostatak povratnih reakcija, nedovoljna komunikacija ali i socijalni, ekonomski i drugi činioci mogu značajno zakomplikovati situaciju saradnje između ova dva aktera socijalizacije.

Vučićeva takođe govori o motivima roditelja i vaspitača za međusobnu saradnju. Motivacija vaspitača za saradnju sa roditeljima je duboko povezana sa njihovom posvećenošću da pruže najbolju moguću podršku djeci. Kada vaspitači prepoznaju značajnu ulogu koju roditelji imaju u vaspitavanju djeteta oni su spremniji da ulože vrijeme i trud u izgradnju efikasnog partnerstva. Da bi saradnja bila uspješnija važno je postaviti očekivanja sa obje strane. Ovo, kako kandidatkinja navodi, pomaže roditeljima i vaspitačima da bolje razumiju svoje odgovornosti i usmjere napore na unapređenje sposobnosti i potencijala djeteta.

Na kraju teorijskog dijela, kandidatkinja Vučić u posljednjem potpoglavlju opisuje modele saradnje porodice i vaspitno-obrazovne ustanove. Kandidatkinja se poziva na model sveobuhvatnog partnerstva porodice, škole i zajednice koju je razvila Džojls Epstein sa timom iz Centra za partnerstvo na "Džons Hopkins", Univerzitetu a koji ističe važnost saradnje kao ključnog faktora za postizanje uspjeha u obrazovanju. Kroz ovo potpoglavlje, kandidatkinja Vučić, izdvaja pet ključnih elemenata koji su suštinski za uspjeh partnerstva između roditelja i vaspitača:

1. Uzajamno poštovanje znanja i vještina – svaki učesnik u procesu donosi svoje jedinstveno iskustvo i znanje;
2. Otvorena komunikacija – pojedinci trebaju biti voljni da dijele znanje i slušaju jedni druge;
3. Dvosmjerna razmjena informacija – informacije treba da cirkulišu u oba smjera;
4. Zajedničko postavljanje ciljeva – učesnici treba da rade na postavljanju zajedničkih ciljeva koji će im pomoći da se usmjere ka istim ishodima;
5. Zajedničko planiranje i donošenje odluka – kandidatkinja Vučić govori o važnosti uključivanja svih učesnika u donošenje odluka radi jačanja osjećaja zajedništva i odgovornosti.

U metodološkom dijelu kandidatkinja postavlja problem i predmet istraživanja, cilj i zadatke, istraživačke hipoteze, precizira metode i tehnike istraživanja, kao i način obrade dobijenih podataka. Cilj istraživanja bio je utvrditi na koji način roditelji i vaspitači procjenjuju vlastitu motivaciju za međusobnu kvalitetnu saradnju u kontekstu unapređivanja razvojnih potencijala djece predškolskog uzrasta. Zadaci kojima se konkretizuje cilj su:

- Utvrditi samoprocjenu vaspitača po pitanju motivisanosti za kvalitetnu saradnju sa roditeljima
- Utvrditi da li postoje statistički značajne razlike u vlastitim procjenama vaspitača za saradnju sa roditeljima u odnosu na stručnu spremu i godine radnog staža vaspitača
- Utvrditi da li su roditelji motivisani za saradnju sa vaspitačima
- Utvrditi da li postoje statistički značajne razlike u vlastitim procjenama roditelja za saradnju sa vaspitačima u odnosu na stručnu spremu i pol roditelja.

U skladu sa postavljenim ciljem i zadacima, postavljene su sledeće istraživačke hipoteze.

U istraživanju kandidatkinja Vučić koristila je anketne tehnike, konkretno anketiranje i

skaliranje. Za potrebe ovog istraživanja konstruisani su anketni upitnik za vaspitače i skala stavova za roditelje djece predškolskog uzrasta. Rezultati u ovom radu obrađeni su korišćenjem SPSS statističkog programa, verzija 25. U analizi su primjenjene različite statističke procedure, uključujući t-test za nezavisne uzorke, ANOVA, kao i post hoc test. Za svako pitanje je izračunata frekvencija.

Na osnovu rezultata istraživanja navodimo neke od zaključaka koje izvodi kolegica Vučić:

1. Većina vaspitača pokazuje otvorenost prema uključivanju roditelja u aktivnosti i individualne konsultacije što može doprinijeti kvalitetu obrazovanja. Rezultati pokazuju da vaspitače najviše motiviše želja za napretkom djeteta, s ukupno 70.7% njih koji su ovu motivaciju ocijenili visokim ocjenama. Takođe, značajan broj ispitanika vidi zajednički rad na razvoju djece kao važan faktor, pri čemu 69% vaspitača smatra ovu stavku ključnom. Bolje upoznavanje individualnih sklonosti djece i usklađivanje aktivnosti sa porodičnim kontekstom pokazuju nešto nižu motivaciju, ali i dalje značajnu, s većinom ispitanika koji ove stavke ocjenjuju umjereno motivišućim. Istovremeno, kandidatkinja ističe kako svega 24% vaspitača sebe smatra maksimalno motivisanim za saradnju sa roditeljima. Kad je u pitanju smjer komunikacije odnosno razmjene informacija o djetetu, vaspitači su u najvećem procentu u potpunosti saglasni sa tim da su oni ti koji sami traže informacije o djetetu od roditelja (38%), a istovremeno su u visokom procentu (69.6%) u potpunosti saglasni sa činjenicom da informacije o djetetu daju roditeljima samo ukoliko ih roditelji i traže. Kad su u pitanju barijere saradnje, prema procjenama vaspitača, ključna barijera je upravo nemotivisanost roditelja za saradnju, pa potom nemotivisanost samog vaspitača, kulturološka uvjerenja o tome kako saradnja treba da izgleda, preopterećenost administrativnim poslovima, nedostatak vremena i slično. Zanimljivo je uočiti kako se su barijere komunikacijskog tipa ocijenjene vrlo nisko - nametanje vlastitih uvjerenja o vaspitanju, nedovoljna usaglašenost stavova, neprihvatanje tuđeg mišljenja i slično.
2. Rezultati istraživanja pokazali su da vaspitači koji imaju 8-15 godina radnog staža imaju značajno veću motivaciju za saradnju u odnosu na one sa kraćim radnim stažom. Takođe, vaspitači koji imaju više od 20 godina radnog staža imaju nedostatak motivacije za saradnju

sa roditeljima. Vaspitači koji imaju više obrazovanje imaju značajno veću motivaciju za saradnju sa roditeljima.

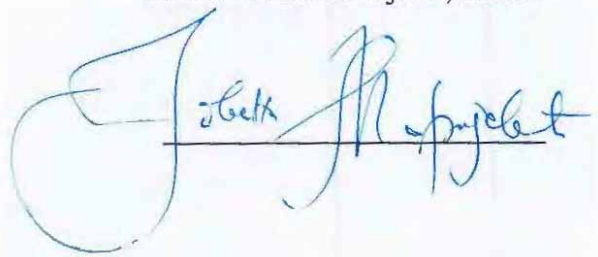
3. Treća pomoćna hipoteza istražuje motivaciju roditelja za uspostavljanje kvalitetne saradnje sa vaspitačima. Analiza rezultata pokazuje da većina roditelja uočava značaj i kvalitet ove saradnje, što se ogleda u visokim ocjenama koje su dodijelili za saradnju. Međutim, samo manji broj ispitanika je dodijelio najvišu ocjenu, što može biti simptomatičan nalaz.
4. Analiza četvrte pomoćne hipoteze, koja se bavi razlikama u procjenama saradnje roditelja sa vaspitačima u odnosu na stručnu spremu i pol roditelja, otkriva neke ključne nalaze koji mogu pomoći u razumijevanju ovog fenomena. Prvo, rezultati pokazuju značajne razlike u procjenama na više pitanja, što sugerise da obrazovanje roditelja igra važnu ulogu u njihovim percepcijama saradnje. Ovo može značiti da roditelji sa višim obrazovanjem imaju više očekivanja ili razumijevanja u vezi sa procesom saradnje, što može uticati na kvalitet interakcije sa vaspitačima. Drugo, postoje statistički značajne razlike između grupa na osnovu polne pripadnosti, što implicira da pol roditelja takođe utiče na njihovu percepciju saradnje. Na primjer, rezultati pokazuju da se stavovi o saradnji razlikuju između muškaraca i žena. Ovo može biti posljedica različitih društvenih očekivanja i uloga koje se tradicionalno dodjeljuju muškarcima i ženama u kontekstu vaspitanja i obrazovanja, kako konstatuje kandidatkinja Vučić.

Na osnovu svega iznesenog Komisija zaključuje da master rad kolegice Maje Vučić *Motivacija vaspitača i roditelja za kvalitetnu saradnju* u tematskom i metodološkom smislu zadovoljava kriterijume o izradi master teze, pa se predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore da se odobri usmena odbrana ovog rada.

Nikšić, 4.12.2024.

Komisija u sastavu:

Doc. dr Jovana Marojević, mentor

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jovana Marojević', is written over a horizontal line. The signature is stylized and cursive.

Prof. dr Tatjana Novović, član

Tatjana Novović

Doc. dr Milica Jelić, član

Milica Jelić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 5.12.2024.			
ORG. JED.	BRJ	PRILOG	VRJEDNOST
01.	4494		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 8/8

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11. 12. 2024. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu magistarskog rada **Motivacija vaspitača I roditelja za kvalitetnu saradnu** Maje Vučić, studentkinje akademskih master studija Studijskog programa za predškolsko vaspitanje i obrazovanje na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET – NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br. 01-2995 od 28.12.2023. godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada, pod nazivom „Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole“, kandidatkinje Nađe Kuč.

U skladu sa članom 22, stav 1, Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

Nađa Kuč, studentkinja integrisanih master studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je master rad na temu *Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole*.

Tema ovog rada je odobrena 10.07.2024. godine na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana je komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: prof. dr Veselin Mićanović, Filozofski fakultet – Nikšić, prof. dr Dijana Vučković, Filozofski fakultet – Nikšić, prof. dr Tatjana Novović, Filozofski fakultet Nikšić.

Master rad kandidatkinje Nađe Kuč *Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole* napisan je na 80 strana. Rad je strukturiran u dvije komplementarne cjeline (teorijski i istraživački dio sa analizom rezultata). Nakon uvodnih razmatranja, teorijski dio rada je prezentovan u tri tematske cjeline i to: Tekstualni zadaci u početnoj nastavi matematike, Prediktori uticaja čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole i Metodički pristup rješavanju tekstualnih zadataka u trećem razredu osnovne škole. U sklopu druge strukturne cjeline, koja se odnosi na istraživački dio rada, detaljno i precizno je predstavljen metodološki okvir istraživanja, a zatim su tekstualno, tabelarno i grafički prikazani rezultati istraživanja.

U uvodnom dijelu rada, kandidatkinja Nađa Kuč ističe značaj primjene tekstualnih zadataka u početnoj nastavi matematike. Oni imaju ključnu ulogu u početnoj nastavi matematike,

posebno u razvoju kreativnog mišljenja kod djece. Njihovom primjenom, učenici se angažuju u heurističkim aktivnostima koje im omogućavaju otkrivanje novih načina i pristupa rješavanju problema. Osim toga, primjena matematike u svakodnevnim situacijama smatra se ključnim ciljem matematičkog obrazovanja. Konteksti iz stvarnog života mogu se koristiti kao didaktička sredstva za unapređenje učenja matematike. Primjena tekstualnih zadataka je od velike važnosti u matematičkom obrazovanju jer omogućava učenicima da kreiraju vlastite probleme, čime preuzimaju kontrolu nad svojim učenjem i povećavaju angažman. Rješavanje ovih zadataka pomaže učenicima da prepoznaju relevantnost matematike u svakodnevnom životu, jer mogu primijeniti naučene koncepte na stvarne situacije. Ova veza između matematike i stvarnog života može povećati motivaciju za učenje i pomoći učenicima da shvate značaj matematike izvan samog školskog predmeta.

Kandidatkinja Kuč u daljem radu govori o ulozi tekstualnih zadataka u razvoju matematičkih vještina i kreativnog razmišljanja. Rad na tekstualnim zadacima u matematici ključan je za poboljšanje mentalnih sposobnosti učenika, podsticanje logičke analize i razvijanje kreativnog razmišljanja. Ovi zadaci često zahtijevaju da učenici razmišljaju van okvira i koriste različite strategije za pronalaženje rješenja.

Jedna od ključnih osobina tekstualnih zadataka jeste njihova autentičnost, što znači da ne postoje unaprijed pripremljena rješenja. Učenici treba da budu mentalno angažovani, čak i u ranijim fazama školovanja. Uspješno rješavanje tekstualnih zadataka zahtijeva analizu teksta zadatka. To uključuje utvrđivanje uslova, pitanja, poznatih i nepoznatih veličina, odnosa među njima i izbor odgovarajućih matematičkih operacija. Kada se primjenjuju tekstualni zadaci u početnoj nastavi matematike, učitelj treba uzeti u obzir psihološke karakteristike učenika, strukturu matematičkih sadržaja i zakonitosti nastavnog procesa.

U drugoj tematskoj cjelini kandidatkinja Nađa Kuč govori o prediktorima uticaja čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike. Čitanje u matematici zahtijeva pravilno razumijevanje riječi kako bi se efikasno riješili matematički problemi. Učenici moraju, ne samo da pročitaju tekstualni problem, već i da ga razumiju kako bi pronašli rješenje. Samo čitanje nije dovoljno, važno je razumjeti značenje pročitanog teksta.

Razumijevanje teksta je ključna vještina koja se treba razviti. Čitanje je od suštinskog značaja za analiziranje i rješavanje problema. Rješenje tekstualnih zadataka zahtijeva pravilnu pretvorbu u matematičke faze i učenici sa dobrim razumijevanjem lakše shvataju logiku problema, dok oni sa slabijim razumijevanjem mogu imati poteškoće. Zbog toga je važno utvrditi korelaciju između

razumijevanja teksta i rješavanja matematičkih zadataka.

Tečnost u čitanju povezana je sa sposobnošću brzog i preciznog prepoznavanja riječi, što poboljšava sposobnost učenika da riješe matematičke tekstualne zadatke. Tačnost u čitanju odnosi se na sposobnost tačnog prepoznavanja i razumijevanja riječi i na značaj uticaja na rješavanje matematičkih zadataka. Tečnost i tačnost u čitanju povezane su sa uspjehom u rješavanju tekstualnih zadataka, koji obuhvataju integraciju čitalačkih vještina i matematičkog razumijevanja.

Brzina čitanja ima važnu ulogu u rješavanju matematičkih tekstualnih zadataka kod učenika nižih razreda. Učenici koji čitaju brže, obično bolje razumiju tekst, prepoznaju ključne informacije i uspješno rješavaju matematičke zadatke. Dok, sporije čitanje može otežati razumijevanje i obradu informacija, što vodi ka greškama u rješavanju zadataka.

Rječnik ima ključnu ulogu u rješavanju matematičkih tekstualnih zadataka, jer matematički jezik uključuje specifične izraze koji često nijesu lako razumljivi učenicima. Učenici s nedovoljno razvijenim matematičkim rječnikom, češće pogrešno tumače zadatke. Matematički jezik često uključuje riječi koje mogu imati različita značenja u različitim kontekstima, što može biti zbunjujuće.

Razumijevanje rečenica unutar tekstualnih matematičkih zadataka zahtijeva niz kognitivnih vještina, uključujući dekodiranje, integraciju i tumačenje informacija. Jedan od glavnih izazova sa kojim se učenici susreću prilikom rješavanja tekstualnih zadataka, jeste složenost rečenica i količina informacija koju je potrebno analizirati. Dugačke rečenice, ili one koje uključuju više različitih matematičkih operacija, mogu biti problematične za učenike koji nemaju razvijene strategije za izdvajanje propozicija.

U trećoj cjelini kandidatkinja Nađa Kuč navodi metodički pristup rješavanju tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu. Jedan od prvih koraka u rješavanju matematičkih tekstualnih zadataka je pomoći učenicima da razumiju na koji način problem mogu da riješe. Učenike treba podsticati da preformuloišu problem koristeći jednostavnije riječi. To znači da treba da pojednostave problem ili da ga razlože na manje djelove koji su lakši za razumijevanje. Ovaj pristup pomaže učenicima da shvate suštinu problema i fokusiraju se na ključne informacije, a da se ne zbune zbog složenog jezika. Učenici često doživljavaju osjećaj preopterećenosti zbog velikog broja detalja u tekstualnim zadacima. Da bi im se olakšalo rješavanje, važno je da nauče da prepoznaju ključne informacije i varijable potrebne za rješavanje problema. Dijagrami i vizuelni prikazi su izuzetno korisni za učenike, naročito kada se suočavaju sa prostornim ili kvantitativnim odnosima u tekstualnim zadacima. Učitelj nacrtava jednostavne skice ili dijagrame kako bi vizuelno

predstavio problem. Kombinovanjem tehnika, preformulisanjem problema, identifikacijom ključnih informacija, vizuelnim predstavljanjem i sistematskim provjeravanjem odgovora, učenici mogu razviti čvrst osnov za rješavanje matematičkih tekstualnih zadataka i postati sigurniji u svoje sposobnosti rješavanja problema.

Pristup rješavanju matematičkih tekstualnih zadataka zahtijeva dublje razumijevanje i pažljivo razmišljanje, s obzirom na to da su ovi problemi često složeni. Uspješno rješavanje ovih zadataka zavisi od sposobnosti da se problem razdvoji na manje i lakše obradive djelove. Učitelji imaju ključnu ulogu u izboru tekstualnih zadataka koji će biti korišćeni u nastavi. Efikasni učitelji biraju zadatke koji su izazovni, ali dostižni, a koji, takođe, podstiču razmišljanje i diskusiju među učenicima. Učitelji bi trebalo da uzmu u obzir nivo razumijevanja učenika, njihova prethodna iskustva i interese prilikom izbora zadatka. Pored toga, važan je i način na koji se zadaci prezentuju. Učenici često bolje reaguju na zadatke koji su povezani sa njihovim svakodnevnim životom ili interesovanjima.

U drugom poglavlju rada kandidatkinja prikazuje problem i predmet istraživanja. Zatim, definiše cilj, zadatke i hipoteze istraživanja. Takođe određuje i metode, tehnike i instrumente, populaciju i uzorak istraživanja, preliminarno istraživanje, organizaciju i tok istraživanja i statističku obradu podataka.

Istraživački cilj, Nađa Kuč, definiše na sledeći način: Utvrditi iskustvene stavove učitelja prema uticaju čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne.

Odgovor na postavljeni cilj, kandidatkinja dobija pomoću pomoćnih hipoteza istraživanja.

Za prikupljanje podataka o stavovima učitelja, kandidatkinja je koristila anketni upitnik i intervju. Anketni upitnik se sastojao od 19 pitanja vezanih za temu. Istraživanje je realizovano na uzorku od 160 učitelja koji izvode vaspitno-obrazovni rad u osnovnim školama.

Analizirajući odgovore dobijene od 160 učitelja na upitnik koji se bavi temom, Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne, kandidatkinja Nađa Kuč je primijetila da većina učitelja smatra da čitalačke sposobnosti imaju značajan uticaj na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka u trećem razredu osnovne škole. Istraživanja su u izvjesnoj mjeri pokazala da učitelji smatraju kako tačnost i tečnost čitanja utiče na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike. Takođe, učitelji su istakli da brzina čitanja ima uticaj na uspjeh u rješavanju tekstualnih zadataka. Nalazi istraživanja pokazuju i da

razumijevanje riječi i njihovog značenja značajno doprinosi uspješnom rješavanju zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole.

Na bazi dobijenih odgovora, sumiranih i analiziranih rezultata prikupljenih anketnim upitnikom, kandidatkinja Nađa Kuč završava svoj rad zaključkom. Rješavanje tekstualnih zadataka predstavlja ključni dio matematičke nastave jer pomaže učenicima da razviju vještine koje su neophodne u svakodnevnom životu. Tekstualni zadaci razvijaju brojne sposobnosti kod učenika kao što su povećana motivacija, bolja saradnja, istraživački duh, kritičko razmišljanje. Učenici su generalno uspješni u rješavanju jednostavnih tekstualnih zadataka, posebno kada im je sadržaj jasan i poznat. Međutim, dolazi do grešaka pri odabiru odgovarajuće računske operacije, što se najčešće događa zbog poteškoća u prevođenju svakodnevnog jezika u matematički jezik.

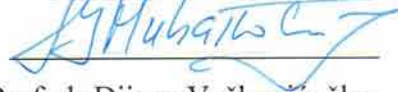
Kandidatkinja Nađa Kuč je u svom master radu uspješno obradila temu *Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole*. Komisija konstatuje da master rad kandidatkinje Nađe Kuč, na temu *Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole* ispunjava normative koji važe za master teze, te stoga predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore da odobri usmenu odbranu ovog rada.

Nikšić, 27. 11. 2024. god.

Komisija u sastavu:

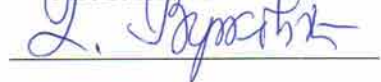
Prof. dr Veselin Mićanović, mentor

Filozofski fakultet Nikšić

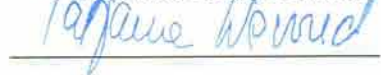
Prof. dr Dijana Vučković, član

Filozofski fakultet Nikšić

Prof. dr Tatjana Novović, član

Filozofski fakultet Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 9.12.2024.			
ORG. JED.	GRUPE	PRILOG	VRIEDNOST
07	4549		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 8/9

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 11. 12. 2024. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu magistarskog rada **Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole** Nađe Kuč, studentkinje integrisanih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET – NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br. 01-2995 od 28.12.2023. godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada, pod nazivom „Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole“, kandidatkinje Nađe Kuč.

U skladu sa članom 22, stav 1, Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

Nađa Kuč, studentkinja integrisanih master studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je master rad na temu *Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole*.

Tema ovog rada je odobrena 10.07.2024. godine na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana je komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: prof. dr Veselin Mićanović, Filozofski fakultet – Nikšić, prof. dr Dijana Vučković, Filozofski fakultet – Nikšić, prof. dr Tatjana Novović, Filozofski fakultet Nikšić.

Master rad kandidatkinje Nađe Kuč *Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole* napisan je na 80 strana. Rad je strukturiran u dvije komplementarne cjeline (teorijski i istraživački dio sa analizom rezultata). Nakon uvodnih razmatranja, teorijski dio rada je prezentovan u tri tematske cjeline i to: Tekstualni zadaci u početnoj nastavi matematike, Prediktori uticaja čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole i Metodički pristup rješavanju tekstualnih zadataka u trećem razredu osnovne škole. U sklopu druge strukturne cjeline, koja se odnosi na istraživački dio rada, detaljno i precizno je predstavljen metodološki okvir istraživanja, a zatim su tekstualno, tabelarno i grafički prikazani rezultati istraživanja.

U uvodnom dijelu rada, kandidatkinja Nađa Kuč ističe značaj primjene tekstualnih zadataka u početnoj nastavi matematike. Oni imaju ključnu ulogu u početnoj nastavi matematike,

posebno u razvoju kreativnog mišljenja kod djece. Njihovom primjenom, učenici se angažuju u heurističkim aktivnostima koje im omogućavaju otkrivanje novih načina i pristupa rješavanju problema. Osim toga, primjena matematike u svakodnevnim situacijama smatra se ključnim ciljem matematičkog obrazovanja. Konteksti iz stvarnog života mogu se koristiti kao didaktička sredstva za unapređenje učenja matematike. Primjena tekstualnih zadataka je od velike važnosti u matematičkom obrazovanju jer omogućava učenicima da kreiraju vlastite probleme, čime preuzimaju kontrolu nad svojim učenjem i povećavaju angažman. Rješavanje ovih zadataka pomaže učenicima da prepoznaju relevantnost matematike u svakodnevnom životu, jer mogu primijeniti naučene koncepte na stvarne situacije. Ova veza između matematike i stvarnog života može povećati motivaciju za učenje i pomoći učenicima da shvate značaj matematike izvan samog školskog predmeta.

Kandidatkinja Kuč u daljem radu govori o ulozi tekstualnih zadataka u razvoju matematičkih vještina i kreativnog razmišljanja. Rad na tekstualnim zadacima u matematici ključan je za poboljšanje mentalnih sposobnosti učenika, podsticanje logičke analize i razvijanje kreativnog razmišljanja. Ovi zadaci često zahtijevaju da učenici razmišljaju van okvira i koriste različite strategije za pronalaženje rješenja.

Jedna od ključnih osobina tekstualnih zadataka jeste njihova autentičnost, što znači da ne postoje unaprijed pripremljena rješenja. Učenici treba da budu mentalno angažovani, čak i u ranijim fazama školovanja. Uspješno rješavanje tekstualnih zadataka zahtijeva analizu teksta zadatka. To uključuje utvrđivanje uslova, pitanja, poznatih i nepoznatih veličina, odnosa među njima i izbor odgovarajućih matematičkih operacija. Kada se primjenjuju tekstualni zadaci u početnoj nastavi matematike, učitelj treba uzeti u obzir psihološke karakteristike učenika, strukturu matematičkih sadržaja i zakonitosti nastavnog procesa.

U drugoj tematskoj cjelini kandidatkinja Nađa Kuč govori o prediktorima uticaja čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike. Čitanje u matematici zahtijeva pravilno razumijevanje riječi kako bi se efikasno riješili matematički problemi. Učenici moraju, ne samo da pročitaju tekstualni problem, već i da ga razumiju kako bi pronašli rješenje. Samo čitanje nije dovoljno, važno je razumjeti značenje pročitanog teksta.

Razumijevanje teksta je ključna vještina koja se treba razviti. Čitanje je od suštinskog značaja za analiziranje i rješavanje problema. Rješenje tekstualnih zadataka zahtijeva pravilnu pretvorbu u matematičke faze i učenici sa dobrim razumijevanjem lakše shvataju logiku problema, dok oni sa slabijim razumijevanjem mogu imati poteškoće. Zbog toga je važno utvrditi korelaciju između

razumijevanja teksta i rješavanja matematičkih zadataka.

Tečnost u čitanju povezana je sa sposobnošću brzog i preciznog prepoznavanja riječi, što poboljšava sposobnost učenika da riješe matematičke tekstualne zadatke. Tačnost u čitanju odnosi se na sposobnost tačnog prepoznavanja i razumijevanja riječi i na značaj uticaja na rješavanje matematičkih zadataka. Tečnost i tačnost u čitanju povezane su sa uspjehom u rješavanju tekstualnih zadataka, koji obuhvataju integraciju čitalačkih vještina i matematičkog razumijevanja.

Brzina čitanja ima važnu ulogu u rješavanju matematičkih tekstualnih zadataka kod učenika nižih razreda. Učenici koji čitaju brže, obično bolje razumiju tekst, prepoznaju ključne informacije i uspješno rješavaju matematičke zadatke. Dok, sporije čitanje može otežati razumijevanje i obradu informacija, što vodi ka greškama u rješavanju zadataka.

Rječnik ima ključnu ulogu u rješavanju matematičkih tekstualnih zadataka, jer matematički jezik uključuje specifične izraze koji često nijesu lako razumljivi učenicima. Učenici s nedovoljno razvijenim matematičkim rječnikom, češće pogrešno tumače zadatke. Matematički jezik često uključuje riječi koje mogu imati različita značenja u različitim kontekstima, što može biti zbunjujuće.

Razumijevanje rečenica unutar tekstualnih matematičkih zadataka zahtijeva niz kognitivnih vještina, uključujući dekodiranje, integraciju i tumačenje informacija. Jedan od glavnih izazova sa kojim se učenici susreću prilikom rješavanja tekstualnih zadataka, jeste složenost rečenica i količina informacija koju je potrebno analizirati. Dugačke rečenice, ili one koje uključuju više različitih matematičkih operacija, mogu biti problematične za učenike koji nemaju razvijene strategije za izdvajanje propozicija.

U trećoj cjelini kandidatkinja Nađa Kuč navodi metodički pristup rješavanju tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu. Jedan od prvih koraka u rješavanju matematičkih tekstualnih zadataka je pomoći učenicima da razumiju na koji način problem mogu da riješe. Učenike treba podsticati da preformuloišu problem koristeći jednostavnije riječi. To znači da treba da pojednostave problem ili da ga razlože na manje djelove koji su lakši za razumijevanje. Ovaj pristup pomaže učenicima da shvate suštinu problema i fokusiraju se na ključne informacije, a da se ne zbune zbog složenog jezika. Učenici često doživljavaju osjećaj preopterećenosti zbog velikog broja detalja u tekstualnim zadacima. Da bi im se olakšalo rješavanje, važno je da nauče da prepoznaju ključne informacije i varijable potrebne za rješavanje problema. Dijagrami i vizuelni prikazi su izuzetno korisni za učenike, naročito kada se suočavaju sa prostornim ili kvantitativnim odnosima u tekstualnim zadacima. Učitelj nacrtava jednostavne skice ili dijagrame kako bi vizuelno

predstavio problem. Kombinovanjem tehnika, preformulisanjem problema, identifikacijom ključnih informacija, vizuelnim predstavljanjem i sistematskim provjeravanjem odgovora, učenici mogu razviti čvrst osnov za rješavanje matematičkih tekstualnih zadataka i postati sigurniji u svoje sposobnosti rješavanja problema.

Pristup rješavanju matematičkih tekstualnih zadataka zahtijeva dublje razumijevanje i pažljivo razmišljanje, s obzirom na to da su ovi problemi često složeni. Uspješno rješavanje ovih zadataka zavisi od sposobnosti da se problem razdvoji na manje i lakše obradive djelove. Učitelji imaju ključnu ulogu u izboru tekstualnih zadataka koji će biti korišćeni u nastavi. Efikasni učitelji biraju zadatke koji su izazovni, ali dostižni, a koji, takođe, podstiču razmišljanje i diskusiju među učenicima. Učitelji bi trebalo da uzmu u obzir nivo razumijevanja učenika, njihova prethodna iskustva i interese prilikom izbora zadatka. Pored toga, važan je i način na koji se zadaci prezentuju. Učenici često bolje reaguju na zadatke koji su povezani sa njihovim svakodnevnim životom ili interesovanjima.

U drugom poglavlju rada kandidatkinja prikazuje problem i predmet istraživanja. Zatim, definiše cilj, zadatke i hipoteze istraživanja. Takođe određuje i metode, tehnike i instrumente, populaciju i uzorak istraživanja, preliminarno istraživanje, organizaciju i tok istraživanja i statističku obradu podataka.

Istraživački cilj, Nađa Kuč, definiše na sledeći način: Utvrditi iskustvene stavove učitelja prema uticaju čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne.

Odgovor na postavljeni cilj, kandidatkinja dobija pomoću pomoćnih hipoteza istraživanja.

Za prikupljanje podataka o stavovima učitelja, kandidatkinja je koristila anketni upitnik i intervju. Anketni upitnik se sastojao od 19 pitanja vezanih za temu. Istraživanje je realizovano na uzorku od 160 učitelja koji izvode vaspitno-obrazovni rad u osnovnim školama.

Analizirajući odgovore dobijene od 160 učitelja na upitnik koji se bavi temom, Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne, kandidatkinja Nađa Kuč je primijetila da većina učitelja smatra da čitalačke sposobnosti imaju značajan uticaj na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka u trećem razredu osnovne škole. Istraživanja su u izvjesnoj mjeri pokazala da učitelji smatraju kako tačnost i tečnost čitanja utiče na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike. Takođe, učitelji su istakli da brzina čitanja ima uticaj na uspjeh u rješavanju tekstualnih zadataka. Nalazi istraživanja pokazuju i da

razumijevanje riječi i njihovog značenja značajno doprinosi uspješnom rješavanju zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole.

Na bazi dobijenih odgovora, sumiranih i analiziranih rezultata prikupljenih anketnim upitnikom, kandidatkinja Nađa Kuč završava svoj rad zaključkom. Rješavanje tekstualnih zadataka predstavlja ključni dio matematičke nastave jer pomaže učenicima da razviju vještine koje su neophodne u svakodnevnom životu. Tekstualni zadaci razvijaju brojne sposobnosti kod učenika kao što su povećana motivacija, bolja saradnja, istraživački duh, kritičko razmišljanje. Učenici su generalno uspješni u rješavanju jednostavnih tekstualnih zadataka, posebno kada im je sadržaj jasan i poznat. Međutim, dolazi do grešaka pri odabiru odgovarajuće računske operacije, što se najčešće događa zbog poteškoća u prevođenju svakodnevnog jezika u matematički jezik.

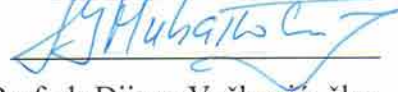
Kandidatkinja Nađa Kuč je u svom master radu uspješno obradila temu *Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole*. Komisija konstatuje da master rad kandidatkinje Nađe Kuč, na temu *Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole* ispunjava normative koji važe za master teze, te stoga predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore da odobri usmenu odbranu ovog rada.

Nikšić, 27. 11. 2024. god.

Komisija u sastavu:

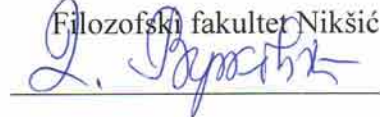
Prof. dr Veselin Mićanović, mentor

Filozofski fakultet Nikšić

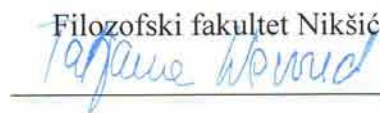
Prof. dr Dijana Vučković, član

Filozofski fakultet Nikšić

Prof. dr Tatjana Novović, član

Filozofski fakultet Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 9.12.2024.			
ORG. JED.	GRUPE	PRILOG	VRIEDNOST
07	4549		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 8/9

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 11. 12. 2024. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu magistarskog rada **Uticaj čitalačkih sposobnosti na uspješno rješavanje tekstualnih zadataka iz matematike u trećem razredu osnovne škole** Nađe Kuč, studentkinje integrisanih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović